

PUNAMUSTA LIEKKI

RADIKAALIVASEMMISTOLAINEN AIKAKAUSLEHTI

Nro 22

Julkaisija: TAIVO (www.taivo.org)
ISSN 3087-7105

Printtilehden tilaaminen: tilaukset.punamusta@proton.me
Uutisvinkit & korjauspyynnöt: punamusta.liekki@proton.me

Huhtikuu 2026

Toimitus: punamusta.liekki@proton.me

Vastaava päätoimittaja: Árpád Kovács

Lue netissä osoitteesta:

Toimitussihteeristö: Mirjami Rautio, Oskari Haapsamo

Kuvatoimitus ja taitto: Onni Storm

taivo.org/punamustal liekki

RAIVO KONKRETISOITUI RUOAKSI TUIRASSA

Kollektiivin ruokajakelutapahtuma toi ihmisiä yhteen keskinäisavun hengessä.

Sivu 3

J'Accuse...! PERUSTULO ON VIIMEINEN NAULA VASEMMISTON IDEOLOGISEEN HAUTA-ARKKUUN

Tuotantosuhteet ja luokkataistelun hylännyt reformistinen vasemmisto luo uutta näennäisteoriaa saavuttaakseen edes jonkinlaista ideologista legitimitettä. Lopulta kannatus saatiin nousuun omaksumalla kriisiytyvän kapitalismin elvyttäjän roolin.

Sivu 4

ITALIAN ANARKISTIT: "SARA JA SANDRO KAATUIVAT TAISTELUSSA"

Kaksi anarkistia kuoli räjähdyksessä Rooman laitamalla 20. maaliskuuta. Punamusta Liekki suomensi paikallisten anarkistien kannanoton.

Sivu 10

TEORIANURKKA: VALTIO

Teorianurkassa päästään anarkistisen valta-analyysiin ytimeen: valtion sorron toteuttajana ja ylläpitäjänä.

Sivu 11

PUHEENVUORO: IHMISKUNNAN TAVOITTEENA VOI OLLA VAIN YDINASEETON MAAILMA

Yksikin ydinase tappaisi asutuskeskuksessa räjäytettynä satojatuhansia, jopa miljoonia ihmisiä. Maailman ydinaseiden määrä riittäisi tuhoamaan ihmiskunnan monisatakertaisesti.

Sivu 6

Ääniä KAIKKEUDESTA VAIN HULLUT PROFEETAT NOUSEVAT YLÖS

Uuden palstan debyytissä käsitellään ylösnousemususkon historiaa zarathustralaisuudesta nykykristillisyyteen. Palstan suojelija on muinais-Egyptin myyttinen Ammit - pahojen sydämiä syövä pelottava jumal-hirviö.

Sivu 12

Haastattelu: "Sosialismi on alettu yhdistää hyvin vahvasti valtion"

Liikesosialismista kirjan kirjoittanut Toivo Jokkala haastaa ajatusta siitä, että valtion pitäisi omistaa enemmän tai päättää useammasta asiasta.

Sivu 8

Monkeriaan mietteitä:

Oululainen pääsee taas näyttelyyn rakentamaan henkilökohtaista brändiään.

Sivu 15

MIELIVALLATON:

Vallankumous ei synny yhteisöllisyydestä vaan yksilöiden jaetusta toimijuudesta

Sivu 17

PÄÄKIRJOITUS

HORMUZINSALMELLA ISTUU NÄKYMÄTÖN JÄTTILÄINEN

— HUHTIKUU —

Kapitalismi elää kriisistä kriisiin. Olemme niin tottuneita siihen, että se tuntuu lähes luonnonlaita.

Viimeisin esimerkki kapitalismin järjettömyydestä on maailmanlaajuinen paniikki Hormuzinsalmen tilanteen takia. Öljyn hinnat nousevat ja laskevat sen mukaan, kuka ampuu ja ketä, tai kuka lausuu ja mitä.

Mietitäänpä tätä hetki. On hämmästyttävää, että olemme saattaneet itsemme tilanteeseen, jossa kapea vesialue yli 3 000 kilometrin päässä saa aikaiseksi sen, että ihmiset ovat huolesta kankeina myös täällä Peräpohjolassa.

Ihmisille ei tule mieleenkään, että koko järjestelmä on kelvoton: kuin tikkujalolla huokuva sairas jättiläinen, jota yritetään parantaa jatkuvan lihotuskuurin avulla.

Eikä Hormuzinsalmen tilanne ole ainut esimerkki. Muutama vuosi takaperin kun laiva juuttui Suezin kanavaan, jokaisessa olohuoneessa seurattiin huolestuneena, milloin kauppareitti aukeaa taas, jotta tarpeettoman ja haitallisen tavarantoiminnan ostaminen ja myyminen saisi jatkua esteettä maailmanmarkkinoilla.

Ehkä absurdein esimerkki kapitalismin dysfunktionaalisuudesta on se, kuinkakoronaa aikana "vakavasti otettavat" taloustieteilijät taivastelivat, että taloudelle käy huonosti, kun ihmiset eivät käy ravintoloissa. Totisesti heikko talousjärjestelmä, jos sen pystyssä pysyminen riippuu meidän kaljanjuonnistamme!

Talousoingelmista puhutaan harvoin tällä tasolla; yleensä huolena on kriisi ja sen välittömät seuraukset, ja sen jälkeen uusi kriisi ja sen välittömät seuraukset.

Ongelmat iranilaisen öljyn saatavuudessa tuskin painaisivat kenenkään mieltä, jos keskittyisimme tuottamaan todellisia tarpeita, ei myyntiä varten. Energiavaje on olemassa vain, koska tuotantoa on pakko lakkaamatta kasvattaa voiton saamiseksi ja talouskasvun ylläpitämiseksi. Alueellisten tarpeiden tyydyttämiseksi energiaa tarvittaisiin huomattavasti vähemmän - jopa Suomen oloissa energiaa pystyttäisiin tuottamaan riittävästi pelkästään uusiutuvien vesi-, tuuli- ja aurinkoenergian avulla. Suomen oloissa tämä tietenkin tarkoittaisi mukavan pitkiä, talvikausiin ajoittuvia lomiamia - jotka tosin voitaisiin pilata ottamalla käyttöön vaikkapa energiapaju.

Vastaavanlainen on tilanne myös ruuantuotannossa: Hormuzinsalmen sulun myötä kauhistellaan, ettei tekolannoitteiden raaka-aineita virtaa riittävästi Eurooppaan ja Suomeen. Todellisuudessa olisi korkea aika luopua tekolannoitteiden käytöstä. Mikäli tavoitteena olisi tarpeiden tyydyttäminen eikä myynti, luonnonmukaiset menetelmät riittäisivät vallan mainiosti.

Tuotannollis-taloudellisten valintojemme perustavanlaatuisen kritiikki kuitenkin unohtuu täysin, sillä keskittämme voimamme ja huomiomme kriisien ratkomiin ja seurauksien minimoimiseen.

Vahvin ideologia on se, jota ei tunnusteta ideologiaksi, ja juuri tässä piilee kapita-

lismien salaisuus. Tästä kertoo vanha vitisi, jonka mukaan neuvostoliittolainen ja amerikkalainen istuivat vierekkäin lentokoneessa ja alkoivat keskustella.

Amerikkalainen sanoi:

– Minä inhoan kommunismia, mutta pakko myöntää, että teillä on tehokas ja taitava propaganda.

Neuvostoliittolainen vastasi:

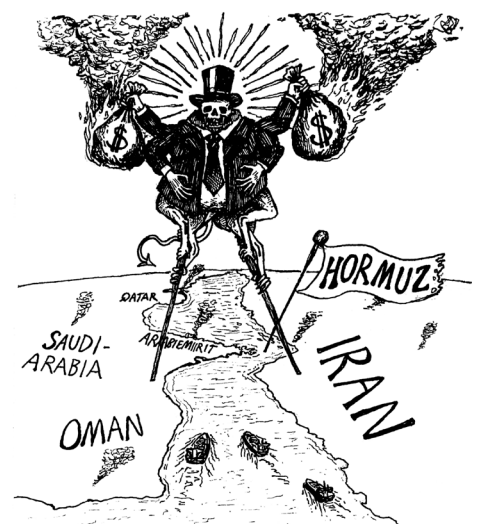
– Kiitos lämpimistä sanoista, mutta täytyy sanoa, että teillä on huomattavasti tehokkaampi propaganda.

– Eihän meillä ole propagandaa, hämmästeli amerikkalainen.

– Tismalleen tuota tarkoitin, totesi neuvostoliittolainen.

Kapitalismin ideologinen propaganda on saanut aikaan sen, että ihmiset eivät pysty edes kuvittelemaan toisenlaista talousjärjestelmää. Vastassamme on yhtä aikaa näkymätön ja ylivoimainen vihollinen.

Mutta mitä voimakkaampi vihollinen, sitä eppisempi taistelu.

Onni Storm

RAIVO KONKRETISOITUI RUOAKSI TUIRASSA

Raivosta Ruokaan kannustaa oululaisia naapuriapuun

Sini H.

Raivosta Ruokaan järjesti jo toisen ruokajakelutapahtumansa Tuiran yhteisötilassa 14. maaliskuuta. Tapahtumassa oli tarjolla soija-rouhekeittoa, kahvia ja teetä, joita sai jäädä nauttimaan sisätiloihin tai halutessaan ottaa mukaan omassa rasiassa.

Kävijöitä oli runsaat kaksikymmentä. Tunnelma tapahtumassa oli lämmin ja välitön. Usea kävijä kommentoi kokeensa tapahtumassa myös yhteisöllisyyttä.

– On mukavaa oleilla ja jutella ihmisten kanssa, kun omassa elämässä on välillä yksinäinen, mainitsee yksi kävijöistä.

Ruoka-aputoiminta on vielä alkuvaiheessa. Viime syksynä Raivosta Ruokaan järjesti Oulun Tukikohdalla varainkeruutapahtuman ruokajakeluja varten. Kollektiivin jäsenten mukaan tarkoitus on aloittaa pienin askelin ja pyrkiä vakiinnuttamaan toimintaa ennen sen kasvattamista.

– Idealia olisi, että voisimme järjestää ruokajakelun kerran kuukaudessa. Resurssit eivät kuitenkaan vielä riitä, kommentoi tapahtumaa järjestämässä oleva Syd.

Sini H.

Höyryävä keittokattila lämmitti oululaisten mieltä ja ruumiita, kun ulkona piiskasi rankkasade.

Alkuvaihe vaikuttaa kuitenkin lupaavalta.

– Ensimmäinen ruokajakelu oli monen asian suhteen vielä hieman hakemista, mutta tämä toinen kerta meni jo ihan rutiinilla.

Raivosta Ruokaan toimii mutual aid -periaatteella, eli keskinäisellä avunannolla. Oikeistohallituksen leikkaukset ovat kurittaneet työläisiä ennennäkemättömän paljon, ja moni kärsii taloudellisesta ahdingosta.

– Haluamme vaikuttaa suoraan siihen,

että ihmiset saavat syödäkseen, sen sijaan että rukoilemme päättäjiä muuttamaan tilannetta. Moni meistä kollektiivin jäsenistäkin on pienituloisen tai opiskelijan. Haluamme luoda yhteisöllisen avunannon kulttuuria ja kannustaa oululaisia auttamaan naapureitaan myös ruokajakelujen ulkopuolella, Syd toteaa.

Raivosta Ruokaan on osa TAIVOn toimintaa. TAIVO eli toimintaryhmä Autonomia, ihmisarvo, vapaus Oulu julkaisee myös Punamustaa Liekkiä sekä ylläpitää kirjakahvila Tanssivaa Emmaa.

*Oulun radikaalivasemmiston
1# tapaamispaikka auki
maanantaisin klo 17-21
osoitteessa Sorvarintie 5*

Kirjakahvila
TANSSIVA & EMMA

**TARVITSEKO YRITYKSESI
MAINOSTILAA?**

**TÄÄLTÄ SITÄ
ET SAA**

Punamusta Liekki ei ole riippuvainen ulkopuolisesta rahoituksesta

J'Accuse...!

Kritiikkiä. Syytöksiä. Ravistelua. Avoimia kirjeitä vasemmalta.

PERUSTULO ON VASEMMISTON RITUALISTINEN ITSEMURHA

Onni Storm

Vasemmistoliitto näyttää saaneen perustulosta kultaisen hanhensa. Vaikuttaa siltä, että siitä kehitellään puolueen kärkihanketta, ja ymmärrettävistä syistä. Se on saanut paljon innokasta kannatusta puolueen sisä- ja ulkopuolella. Se on ihmisiin vetoava, helposti ymmärrettävä ja konkreettinen ratkaisu laskevaan elintason. Samalla perustulo on erittäin tehokas elvytyskeino kriisiytyvälle kapitalismille, ja viimeinen naula vasemmiston ideologisessa hauta-arkussa.

Kapitalistisen tuotantotavan vanhetessa sen sisäiset ristiriidat kasvavat ja ilmenevät yhä useammin puhkeavina kriiseinä, yleisenä tuloerojen kasvamisena ja systeemin muuttumisena entistä väkivaltaisemmaksi. Ylituotannon kriisit, finanssikriisit ja imperialistiset sodat ravistelevat järjestelmän pohjarakenteita, mutta mahdollistavat myös samalla kiihtyvän tulonsiirron työväeltä pääoman omistajille. Rikkaat rikastuvat ja köyhät köyhtyvät.

Kapitalistit ovat kuin verenhimoisia loisia, jotka uhrinsa kuivaksi imettyään menettävät elämänsä edellytyksen. Valtavat määrät rahaa investoidaan kannattavuuden nimissä työn sijaan spekulatiivisiin osakkeisiin, kryptovaluuttoihin, jalometalleihin, luksustuotteisiin ja kiinteistöihin. Jo valmiiksi köyhtyneen kansan on yhä vaikeampaa kustantaa asumisensa, ja työn tuottavuus laskee. Samalla automatisaatio ja työn kasvava tehokkuus ajavat kapitalistin irtisanomaan yhä enemmän työläisiä. Yhteiskunnan enemmistöllä ei ole enää varaa elää ja mikä tärkeintä, kuluttaa.

Jotta kapitalismi ei kaatuisi omiin ristiriitoihinsa, sen pitää sopeutua. Porvarit eivät tähän elvytystyöhön luokkana kykene, sillä jos voittoja ei maksimoida, kilpailussa muita porvareita vastaan ei pärjätä.

Näin tehtävä lankeaa omistavan luokan tärkeimmille edunvalvojille – liberaalille valtiolle ja sen vallanpitäjille, jotka tilanteen vaatiessa heittävät kaikenlaisen velkaantumisretoriikan narikkaan ja suovat kansalle sosiaaliturvan vahvennuksia ja tukipaketteja yhteiskuntarauhan ylläpitämiseksi.

“Niin sanottu pohjoismainen sosialismi on yhtä kaukana Marxia ja luokkayhteiskunnan lakkauttamista kuin Hitlerin kansallissosialismi.”

Luokkaintressit eivät myöskään estä porvariston edustajia esittämästä mahdollisia ratkaisuja foorumeissa, haastateluuissa tai sosiaalisessa mediassa. Erityisesti teknologiamiljardöörit **Elon Musk** ja **Pierre Omidyar** sekä bisnesmies ja entinen presidenttiehdokas **Andrew Yang** ovat puhuneet perustulosta, ehdottomasta ja säännöllisestä summasta, jonka valtio maksaisi jokaiselle kansalaiselle toimeentuloa varten. Perustulo on viime aikoina saanut paljon huomiota ja kasvavaa kannatusta myös Suomessa, jossa sitä ajavat pääosin vihreät ja elvyttäjän roolin omaksunut vasemmistoliitto.

Vasemmistoliiton kehitys on osa maailmanlaajuista opportunistista trendiä, johon entiset ja nykyiset sosialistiset ja kommunistiset puolueet ovat langenneet yksi toisensa jälkeen. Sosialismista on revitty irti kaikki teoreettinen substanssi. Koko satoja vuosia kestänyt teoreettinen työ ja sen pohjalta toteutettu armoton luokkataistelu voittoineen, häviöineen ja marttyyreineen on heitetty rapakkoon.

Kuten sosiaalidemokratia ennen sitä, myös sosialismi ideologisena terminä on turmeltu tunnistamattomaksi. Vasemmistoliiton periaateohjelmassa kerrotaan vielä sosialistisen politiikan ajamisesta ja kapitalismin vastustamisesta, mutta kyseinen retoriikka ilman minkäänlaista konkreettista suunnitelmaa tai edes aikomusta siirtyä kapitalismista sosialismiin on tyhjää poseerausta ja itsepetosta.

Luokkataistelusta ja vallankumouksesta irtisanoutunut “socialismi” lakkaa näkemästä tuotantosuhteiden muuttamisen päämääränään. Sen sijaan järjestelmän sisäisistä uudistuksista kuten perustulosta tulee itsetarkoitus, joka useimmiten käänteisesti vahvistaa vallitsevia tuotantosuhteita. Tästä on kirjoittanut **Rosa Luxemburg** teoksessaan *Yhteiskunnallinen uudistustyö vai vallankumous* jo vuonna 1899.

Tuotantosuhteet ja luokkataistelun hylännyt reformistinen vasemmisto tarvitsee uutta näennästeoriaa, jonka takana seistä saadakseen edes jonkinlaista ideologista legitimizeettiä. Ilman marxismia ja dialektista materialismia lopputulos tahtoo kuitenkin olla varsin sääliävä luettavaa. Vasemmistoliiton piireissä on lähiaikoina nostettu esiin tanskalaisen kansanedustajan **Pelle Dragstedin** kirjaa *Pohjoismainen sosialismi - kohti demokraattista taloutta* (2023), jonka mukaan “valinta kapitalismin ja sosialismin välillä ei ole joko-tai-valinta”.

Ihmisten elintason parantaminen ei ole sosialismia, vaikka reformistinen vasemmisto näin kuinka kovasti haluaisi uskoa. Niin sanottu pohjoismainen sosialismi on yhtä lähellä **Marxia** ja luokkayhteiskunnan lakkauttamista kuin **Hitlerin** kansallissosialismi. Se ajaa myös samaa tarkoitusta, eli kapitalististen omistussuhteiden ylläpitämistä.

Mutta mitä pahaa on ihmisten elintason nostamisessa? Eikö reformeilla ole roolinsa myös vallankumouksellisessa liikkeessä? Onko se luokkataistelusta pois, jos ihmisillä on pysyvä turvaverkko ja rahaa elää?

On totta, että tietynlaiset järjestelmän sisäiset parannukset ja reformit voivat olla osa vallankumouksellista strategiaa ja toimia perustuksina laajemmalle järjestäytymiselle. Tällainen reformi perustulo ei kuitenkaan ole.

Hetkellinen vaikutus voi olla varsin positiivinen. Ihmisillä on vähemmän rahahuolia ja varaa perustarpeisiin, sekä lisää mahdollisuuksia uudelleen koulutautumiseen, vapaa-ajan viettoon, järjestötoimintaan tai vaikka yrittämiseen. Työpaikkojen välillä liikkumisesta tulee helpompaa ja yhteiskunnan heikko-osaisimmat saavat varteenotettavan parannuksen elämänlaatuunsa.

Perustulo ei kuitenkaan tee mitään kapitalismin logikalle, sisäisille ristiriidoille tai jatkuvalla kehitykselle. Se antaa omistavalle luokalle avoimet kädet nostaa ajan kuluessa hintoja ja vuokria, sekä työnantajille mahdollisuuden olla nostamatta palkkoja inflaation mukana. Yhä useampien palveluiden ja hyödykkeiden vuokraamisesta tulee niiden kerralla myymistä kannattavampaa. Ennen pitkää ihmisten elintaso on yhtä huono kuin ennenkin ja olemme samassa suossa, paitsi vielä nykyistä syvemmillä, koska omistamme paljon vähemmän ja olemme onnistuneet siirtämään huomattavan osan hyvinvoinnistamme omien verorahojemme piikkiin. Samalla vuokranantaja rosvoaa entistä enemmän vuokraa ja porvari käärii taskuunsa ennätysmäärän lisäarvoa.

Kuten monet muutkin reformit, perustulo myös passivoi työväkeä ja vieraannuttaa sitä aktiivisesta luokkataistelusta. Se lakaisee luokkaristiriidat maton alle ja kannustaa petolliseen luokkayhteistyöhön. Miksi vaivautua rakentamaan vaihtoehtoisia instituutioita tai taistelemaan paremmista työehdoista, kun toimeentulo on ainakin hetkellisesti turvattu ylhäältäpäin?

Järjestelmän sisäisen uudistustyön ja esimerkiksi ammattiyhdistystaistelun suurin merkitys on siinä, että ne voivat

kehittää työväen luokkatietoisuutta ja autonomiaa sekä kouluttaa sitä todellisen poliittisen vallan ottamiseen. Perustulon vaikutus on miltei täysin päinvastainen. Se on jatkoa 1918 luokkasodan jälkeiselle eheytysohjelmalle ja jo 86 vuotta kestäneelle linnarauhalle ja luokkayhteistyölle, joka virallistettiin vuonna 1940 tammikuun kihlauksen muodossa.

“Perustulo todennäköisesti saadaan joskus läpi, mutta sen lykkäämä kriisi ei tule olemaan ainoastaan taloudellinen, vaan myös poliittinen.”

Kaikki tämä puhumattakaan planeettamme kiihtyvistä tuhosta, ylikulutuksesta ja siitä imperialistisesta riistosta, jonka avulla kaikista pahimmat luokkaristiriidat, raskain tuotanto ja raaka-aineiden kahmiminen saadaan pidettyä globaalissa etelässä ja poissa “pohjoismaisesta sosialismista” nautiskelevan väestön silmistä. Perustulon luokkayhteistyöhön passivoiva vaikutus tuskin ainakaan lisää ihmisten halukkuutta puuttua imperialismiin ja neokolonialisen riiston tuhkoneistoon tästä asetelmasta hyötyvissä maissa. Se on hyvin paikallinen ratkaisu maailmanlaajuisessa talousjärjestelmässä, joka yhä enemmän perustuu kansainvälisiin alitussuhteisiin. Näin se myös asettaa imperialististen maiden kansan materiaaliset intressit yhä kauemmas tuotantomaiden sorrettujen kansojen intresseistä.

Mutta miksi vasemmisto tyytyy perustuloon? Ennen kaikkea reformismin taustalla on näkemys talousjärjestelmän muutoksen kaukaisuudesta, mahdottomuudesta tai tarpeettomuudesta. Monesti vaihtoehtoa kapitalismille ei edes osata kuvitella. Olemme kollektiivisesti tuudittautuneet siihen harhaluuloon, että kaikki kohtamamme kriisit voidaan ratkaista nykyisten tuotantosuhdeiden vallitessa, tai sitten ei, mutta siinä tapauksessa ei mitenkään muutenkaan. Mark Fisher oli oikeassa –

on todellakin helpompi kuvitella maailmanloppu kuin kapitalismin loppu.

Vallankumouksesta on tullut lukemattomien etuliitteiden kanssa tarjoiltuna trendikäs muotisana seminaareissa ja sosiaalisen median aktivistipiireissä, mutta sen käyttö todellisessa merkityksessään nähdään niin lapsellisena, että ne harvat, jotka tosissaan siihen pyrkivät, tyytyvät usein kiertoilmauksiin ja teoreettiseen sivistyssanastoon. Päähämme taottu narratiivi historian sosialistisista vallankumouksista epäonnistuneina hirmuvaltoina ei auta asiaa. Parhaimmillaankin vallankumous nähdään niin kaukaisena ja abstraktina asiana, ettei sitä edesauttavien rakenteiden suunnittelua tai rakentamista nähdä ajankohtaisena.

Marxismi ja muu vallankumouksellinen teoria leimataan viestinnällisesti toimimattomaksi ja vieraannuttavaksi siinä uskossa, että liberaalin status quon sadastuhannes uudelleentoisto saa tällä kertaa vasemmistolion kannatusluvun nousemaan kymmenen prosentin yläpuolelle. Asenteesta tulee itseään toteuttava ennustus, kun ainoat puolueesta kiinnostuneet jakavat sen kädenlämpöiset vasemmistoliberaalit kannat, eikä puolueen propaganda pakota ketään perustavanlaatuisesti kyseenalaistamaan liberaalia maailmankatsomustaan.

Todellinen syy keynesiläistä liberalismia pidemmälle menevän viestin vieroksumisessa näyttää nimenomaan olevan reformistisen vasemmistolaisen haluttomuus tunnustaa se tosiasia, että peilissä vastaan tuijottaa saman likaisen järjestelmän ylläpitäjä, jota vastaan hän on vuosia symbolisesti julistanut vastarintaa. Näiden ikävien tosiasioiden hyväksyminen on selvästi liikaa, ja sen sijaan kannatusluku saatiin nousuun lupauksella jakaa mafioson lailla rahaa kansalle.

Kapitalismin sopeutuminen ja itsekorjaus ei kuitenkaan ole ikuista. Kriisit ovat pysyvä osa tätä talousjärjestelmää, ja mitä tehokkaampi ja pitkäkestoisempi sopeutumiskeino keksitään, sitä pidempään ristiriidat ehtivät kyteä pinnan alla, ja vihdoin puhjetessaan kriisi on entis-

tä suurempi. Perustulo todennäköisesti saadaan joskus läpi, mutta sen lykkäämä kriisi ei tule olemaan ainoastaan taloudellinen, vaan myös poliittinen.

Ainoana näennäisesti porvaristolle oppositiona toimivana puolueena vasemmistoliitto toimii symbolisena vastarintana poliittisen järjestelmän sisällä ja tuo sille legitimitettä. Vasemmistoliiton ideologinen perintö SKDL:n jatkeena on ylläpitänyt tätä työväenpuolueen imagoa aatteen palon jatkuvasta hiipumisesta huolimatta. Porvarillisen eheytysohjelman ajaminen kuitenkin puhalttaa liekin vihdoon sammuksiin. Se on reformistisen vasemmiston rituaalinen itsemurha, joka signaloii sen lopullista integroitumista porvarilliseen päällysrakenteeseen.

Koko perustulon tarve paljastaa järjestelmän mielettömyyden työläisen näkökulmasta. Työväenluokka luo kaiken arvon työllään ja antaa sen porvarille eli tuottavavälineiden omistajalle palkkaa vastaan. Porvari maksaa osan arvosta takaisin työläisille palkkana. Työläinen antaa palkan vuokranantajalle eli asuntonsa omistajalle vuokrana, ja kuluttaa loput muihin elinkustannuksiin ja veroihin. Tämä arvo ei riitä kokonaan elättämään työläistä, joten osa hänen, työnantajan ja vuokranantajan veroista kerätään kasasaan, josta työläinen saa perustulon. Virtahepo olohuoneessa on valtava. Mihin tarvitaan näitä välikäsiä, jotka omistavat työläisen tekemän työn ja asunnon, jossa hän nukkuu? Omistava luokka ei tuota tarpeettoman riiston lisäksi mitään, mitä emme voi ilman heitä tuottaa. Lopulta ainoastaan liberaalin valtion väkivaltakoneisto estää meitä omistamasta työmme ja sen hedelmät, asuntonne, instituutiomme ja vapautemme. Myös tämä väkivaltakoneisto pysyy kasassa työllämme.

Vallankumous on samaan aikaan hyvin yksinkertainen ja äärimmäisen monimutkainen prosessi. Tarvitaan luokkatietoinen ja periksiantamaton massaliike sekä työtätekevän kansan mandaatti ja aktiivinen osallistuminen. Koko kapitalistinen valtio lakeineen ja väkivaltakoneistoinen pitää ajaa alas ja korvata kansanvaltaa suojelevilla ja ylläpitävillä rakenteilla, marxilai-

sittain työväenvaltiolla.

Nämä rakenteet eivät synny tyhjästä sinä päivänä, kun eduskuntatalon katolle hinataan punalippu, vaan niitä pitää rakentaa vuosia etukäteen. Kaksoisvalta syntyy siitä, että luokkatietoinen ja omiin kykyihinsä uskova työväenluokka tarttuu jokaiseen valtion ja julkisen sektorin jättämään rakoon ja alkaa täyttämään niitä omin avuin. Kansankeittiöt, mutual-aid verkostot, työpaikkakomiteat ja muut eri tavoin järjestäytyneet yhteisöt ovat kaikki uuden yhteiskunnan siemeniä, jos ne jakavat yhteisen vallankumouksellisen tavoitteen ja ovat yhteydessä toisiinsa. Suomen punakaartit olivat alun perin työväenliikkeen autonomisesti järjestäytyneitä edunvalvojia ja Venäjän neuvostot lakkoja organisoivia kansalaisjärjestöjä. Yhdysvaltain Mustilla panttereilla oli liikkeen kulta-aikoina aseellisen itsepuolustuksen lisäksi omat maksuttomat klinikat, hammaslääkärit, julkisen liikenteen palvelut, koulut, ambulanssit, ruoka- ja vaateapu-

verkostot ja jopa putkiasentajat.

Pitkälle kehittynyt kaksoisvalta alkaa usein jo kauan ennen vallankumousta muistuttamaan toimivaa yhteiskuntaa olemassa olevan valtion sisällä, mutta täysin siitä riippumattomana ja sille vihamielisenä kokonaisuutena. Jäljelle jää vain prosessin viimeistely. Tämä kaikki on täysin mahdollista, sillä kaikki tarvittava löytyy meistä itsestämme. Prosessi on ympäri maailmaa toteutettu jo moneen kertaan. Kaiken valmistelu vie aikaa, ja vaatii perustavanlaatuisia muutosta kivuliaan kuuliaisen ja herron alitumista rakastavan suomalaisen yhteiskunnan kollektiivisessa psyykkeessä. Muutos tapahtuu kuitenkin vain muuttamalla. Ensimmäinen askel tällä pitkällä taipaleella olkoon reformismin seireenilaulun huomiotta jättäminen ja oman luokka-aseman tunnistaminen. Tämä suhteellisen pieni askel näyttää oikean suunnan vielä pitkään.

YDINASEPELOTE

- Tuhoa ja turvattomuutta

Jouko Jokisalo

Ydinaseiden olemassaolo muodostaa jatkuvan ydinsodan ja siviilisaation tuhoamisen riskin, vaikka niiden esitetään toimivan pelkkänä pelotteena. Ministereiden ja presidentin suulla meille markkinoidaan tuhoaseiden tuomaa turvattomuutta turvatakuuna.

Suomi on muuttamassa dramaattisesti suhdettaan ydinaseisiin, jotka ovat niin ihmiskunnan kuin luonnonkin kannalta äärimmäisiä tuhoaseita. Suomen nykyinen ydinenergialaki kieltää ydinräjähteet kaikissa muodoissaan. Niiden maahan tuonti, valmistaminen, hallussapito ja räjäyttäminen Suomen maaperällä on yksiselitteisesti kielletty. Pääministeri Petteri

Orpon mukaan Naton ydinasepolitiikka on kuitenkin kirkastanut sen, ettei Suomella voi olla edes rauhan aikana mitään esteitä ydinaseiden suhteen, sillä muutoin Suomen ydinasepelote olisi ”vajaa”.^[1]

Suomen hallitus on esittänyt suuria muutoksia ydinenergialakiin. Hallituksen esitys sallisi ydinaseiden kuljetukset Suomen maa- ja merialueilla sekä ilmatilassa. Vaikka tarkoitus ei olisi lähitulevaisuudessa tuoda ydinaseita Suomeen, emme välttämättä edes tietäisi, vaikka niitä tuotaisiin DCA-sopimuksen sallimiin Yhdysvaltojen tukikohtiin, sillä Suomi ei kirjannut Yhdysvaltain kanssa tehtyyn DCA-puolustusyhteistyösopimukseen varauksia ydinaseista. Viime marraskuussa Yhdysvaltojen strateginen B-52-pommikone, joka on olennainen osa USA:n ”ydintriadia”, osallistui sotaharjoituksiin, joissa se simuloi pommituksia noin 70 kilometrin päässä itärajalta.^[2]

Lähes puolet suomalaisista vastustaa ydinaseita Suomen maaperällä. Vasemmistoliiton kannattajista vastustajia on 81 ja SDP:n kannattajista 61 prosenttia. Kokoomuksen kannattajista sen sijaan 62 prosenttia suhtautuu niihin myönteisesti. ^[3]

Hallituksen esityksen läpivieminen vaatiikin ydinaseiden vaaran vähättelyä ja epäselvien lausuntojen antamista. Maaliskuun puolivälissä Orpo vielä vakuutti, että ”me voimme hyvin kirjata, että rauhan aikana Suomessa ei tule ydinaseita olemaan.”^[4] Nyt hän linjaakin, että lainsäädäntöön ei tehdä kirjausta siitä, että ydinaseita ei tuoda Suomen maaperälle. ^[1]

Ydinasevarjon illuusio

Ydinenergialain muutosta on valmisteltu pitkään, mutta vielä aivan viime viikkoihin asti sen luonnoksessa ydinaseiden kielto oli pidetty ennallaan. Hallitus perustelee uutta esitystään halulla vahvistaa sotilasliitto Naton ydinasepelotetta. Todennäköisesti jonkinlainen aloite ydinaserajoitusten poistamiseen lainsäädännöstä on tullut Natolta. Tämän myöntää myös puolustusministeriön yliohtaja Janne Kuusela. ^[5]

Suomen nykyinen valtionjohto on kriittikittä asettunut ydinasepolitiikan tukijaksi. Presidentti Alexander Stubb on pitkään ja systemaattisesti liputtanut ydinaseiden puolesta. Stubb vaati jo Ylen vaalitentissä 22.12.2023, että Suomen tulisi sallia ydinaseet ja niiden kauttakulku maa-alueillaan. Hän perusteli linjaansa sillä, että ”olemme menneet Natoon ilman rajaavia ennakkoehtoja”^[6]. Stubb jatkoi linjaansa valtakunnallisen maanpuolustuskurssin avajaispuheessaan marraskuussa 2025 todeten, että ”olemme siirtyneet uudelle ydinaseaikakaudelle”.^[7]

Presidentti Stubb ja Orpon hallituksen jäsenet kiertävät ja peittävät ydinaseisiin liittyvää hirvittävää itsetuhopotentiaalain ongelmaa. Ydinaseita ei esitetä täydellisen tuhon välineenä, vaan rauhanturvauksen välineenä. Tämä on ihmiskunnan vaarallisin illuusio.

Ydinaseet ovat joukkotuhoaseita, jotka eivät erottele sotilaita ja siviilejä. Itävaltalainen filosofi Günther Anders kirjoitti ydinaseen merkityksestä jo vuonna 1960: ”Tämä (on) hirvittävin ongelma, joka milloinkaan on ollut olemassa, sillä siihen sisältyy ihmiskunnan itsetuhon mahdollisuus niiden aseiden avulla, jotka ydinfysiikan kehitys on tehnyt mahdolliseksi.”

Myös presidentti Sauli Niinistö varoitti ydinaseista syyskuussa 2023: ”Se riski, että atomiaseet alkavat puhua, on aivan valtava. Kyllä se merkitsee loppua”^[8]. Yksikin ydinase tappaisi asutuskeskuksessa räjäytettynä satojatuhansia, jopa miljoonia ihmisiä. Maailman ydinaseiden määrä riittäisi tuhoamaan ihmiskunnan monisatakertaisesti. Ydintalvi puolestaan saataisiin aikaan käyttämällä vaivaiset pari prosenttia arsenaalista.^[9] Rajoitettu ydinsota, jossa käytettäisiin 250 ”pientä”, Hiroshiman pommin kokoista räjähdettä nostaisi ilmakehään nokipilven, joka viilentäisi ilmastoa ja heikentäisi maailman ravinnontuotantoa vuosiksi, mistä seuraisi lähes miljardin ihmisen nälkäkuolema.^[10]

Suomi ydinsodan puskurivyöhykkeenä

Albert Einsteinin totesi Hiroshiman jälkeen: ”Tänään atomipommi on perin pohjin muuttanut tuntemamme maailman, ja näin ollen ihmisrotu on löytänyt itsensä uudelta asuinsijasta, johon sen täytyy mukauttaa ajattelunsa... Tulevan ajattelun täytyy estää sodat.” Tämä toteamus on vieras Natolle, suurvaltojen ja suomalaisen poliittisen ja sotilaallisen eliitin ajattelulle.

Ydinaseiden hävitysvoima on hirvittävä ja ohjusten avulla niillä on mahdollisuus iskeä tuhansien kilometrien päähän. Tämä on perin juurin muuttanut turvallisuuspolitiikan perusedellytyksiä.

Suomen rooli Natossa ydinsodan aikakaudella on olla maantieteellisen sijaintinsa vuoksi eturintamana ja puskurivyöhykkeenä. Sen, mitä tämä todellisuudessa merkitsee, osoittavat Naton kylmän sodan aikaiset sotaharjoitukset.

Saksan demarien silloinen johtohenkilö Klaus von Dohnanyi johti 1970-luvulla erästä sotaharjoitusta liittokanslerin Helmut Schmidin puolesta. Harjoituksen suunnitelman mukaan Naton tuli pysäyttää etenevät neuvostojoukot. Yhdysvaltain edustajat päättivät pudottaa pieniä ydinräjähteitä Saksan ylle luodakseen turvavyön neuvostojoukkojen etenemistä vastaan. Dohnanyi oli täysin yllättynyt siitä, että Yhdysvallat saattoi tehdä tällaisen päätöksen kuulematta Saksaa. Hän kirjoitti Helmut Schmidille, joka vastasi, että jos tällainen sodan kaltainen kehitys olisi Euroopassa havaittavissa, hän julistaisi Saksan puolueettomaksi. Dohnanyi totesi, ettei ole kiinnostunut ”puolustusrakenteesta, joka tähtää siihen, että tuhoutunut Saksan alue vapautetaan uudelleen viimeisen taistelun kautta”. Hän painotti, että ”meillä ei ole myöskään mitään intressiä sellaiseen länsimaiseen puolustusrakenteeseen, jota Neuvostoliiton johto voisi pitää provokaationa.”

Tilanne toistui Naton Wintex-Cimex 89-harjoituksessa, jossa Dresden ja Potsdam oli määrä tuhota ydinaseilla amerikkalaisten määräyksestä. Kun liittokansleri Helmut Kohl sai tiedon asiasta, hän päätti vetäytyä harjoituksesta välittömästi. ”Lopettakaa tämä hölynpöly”, hän sanoi.^[11] Nämä tapahtumat ja USA:n ”joustavan reagoinnin” strategia heittäivät vakavia kysymyksiä myös Suomen Nato-jäsenyyden ja DCA-sopimuksen suhteen sekä ”ydinasevarjon” suojaavasta merkityksestä.

Vasemmistoliiton kansanedustaja Johannes Yrittiaho toteaaakin, että jos ydinaseettomuus puretaan, tulee Suomesta mahdollinen ensi-iskujen kohde suurvaltojen konfliktissa, mikäli ei ole varmuutta siitä, että Suomi on ydinaseeton alue.^[12]

Elämä tuhon varjossa

On selvää, että mahdollisen ydinsodan syttyessä mikään ydinasesateenvarjo ei kykene suojaamaan Suomea vastapuolen ydinohjusten tuholta. Espanjan pääministeri Pedro Sanchezin mielestä puhe ydinasepelotteen vahvistamisesta on virhe. Hänen mukaansa se on ”järjestelmä,

joka ei salli yhtään virhettä ei ole tae turvallisuudesta. Se on uhkapeliä.”^[13]

Ulkopoliittisen Instituutin tutkija Jyri Lavikaiselle puolestaan ydinaseet ovat enemmän kuin pelote: ”Elämme moleminpuolisen pelotteen maailmassa, jossa pystymme oikeasti rankaisemaan Venäjää ydinaseen käytöstä.”^[14] Käytännössä Lavinkainen liputtaa rajoitetun ydinsodan mahdollisuuden puolesta. Sen hintaa hän ei kuitenkaan kerro. Samalla linjalla on Saksan nykyinen liittokansleri Friedrich Merz, joka julisti toukokuussa 2022 Saksan tv:ssä: ”Älä pelkää ydinsotaa.”^[15]

Ydinsodan syttymiseen ei tarvita tietois-ta toimintaa. Onnettomuudet voivat olla sodan laukaisija. Vuonna 1968 Yhdysvaltojen B-52 -pommikone syöksyi Grönlannin edustalla jälle mukanaan neljä vetypommia, joiden yhteenlaskettu räjähdysteho oli noin 340 kertaa Hiroshiman pommia voimakkaampi. Voi vain kuvitella, mitä olisi seurannut, jos pommit olisivat räjähtäneet. Nato-maa Tanska oli tuolloin virallisesti ydinaseeton ja kiel-tänyt muita maita tuomasta ydinaseita alueelleen.^[16] Tämä tarjoaa mietittävää DCA-sopimuksen tehneelle Suomelle.

Ydinsota voi toteutua myös muun virheen seurauksena. On sattunut useita vääriä hä-

lytyksiä, kun tietokone on tulkinut väärin havaintoaineistoa. Virheitä on aiheuttanut myös tietokoneiden muu epäasianmukai-nen toiminta. Valvontajärjestelmän virhe ja ydinasejärjestelmän itseaktivoituminen itsessään voi siis aloittaa ydinsodan. Tä-ten koko kilpavarusteluprosessi on johta-nut tilanteeseen, jossa ydinsota voi syttyä automaattisesti kenenkään sitä tietoisesti tahtomatta tai päättämättä.^[17]

Roomalainen kirjailija Vegetius kirjoitti: ”Jos haluat rauhaa, valmistaudu sotaan”. Ydinaseaikakaudella tämä neuvo on tie ihmiskunnan tuhoon. Ydinasevarjo ei tak-kaa suomalaisten turvallisuutta, vaan on tuhon ansa. Ihmiskunnan tavoitteena voi olla vain ydinaseeton maailma. Sen si-jaan, että rajoitukset ydinaseiden suhteen poistetaan, tulee Suomen allekirjoittaa ydinaseet kieltävä YK:n sopimus.

Lähteet:

- [1] IS. 21.3.2026. Orpo: Ydinase-esitys etenee. *Iltta-Sanomat*, 4-5.
- [2] Seppä, P. (13.11.2025). Yhdysvaltain pommikone Nurmeksessä. *Iltta-Sanomat*.
- [3] Saarinen, S. (11.3.2026) Lähes puolet suomalaisista vastustaa ydinaseiden tuomista Suomen maaperälle. *Helsingin Sanomat*.
- [4] Hakahuhta, A ym. (13.3.2026). Lue ydinasepäivän käänneet: SDP vaatii hallitusta jädäyttämään rajoitusten purun, *Stubb: Suomi on Naton jäsen ilman rajoitteita*. Yle.
- [5] Laakso, J. (16.3.2026) *NATO commands – Stubb and Orpo obey*. Naapuriseuran Sanomat.

[6] Tarkkala, K. (22.12.2023). Ylen vaalitentti: nämä presidenttiehdokkaat sallisivat ydinaseiden tuomisen Suomeen. *Iltta-Sanomat*.

[7] IS. (3.11.2025). Pääkirjoitus: Puhe ydinaseista arkipäiväistyi – retoriikan muutos näkyy Suomessakin. *Iltta-Sanomat*.

[8] HS. (13.9.2023) Ydinaseen käyttö olisi Venäjän loppu. *Helsingin Sanomat*.

[9] ICAN Finland. *Ydintalvi ja ydinnälkä*.

[10] Juva, K. (27.1.2026). *Ydinpelote on epävarma rakennelma*. Helsingin Sanomat.

[11] La Fontaine, O. (19.9.2025). Politik der Todessehnsucht. *Die Weltwoche*.

[12] Kansan Uutiset. (5.3.2026). Jos ydinaseettomuus puretaan: ”Suomesta tulee mahdollinen ensi-iskujen kohde”. *Kansan uutiset*.

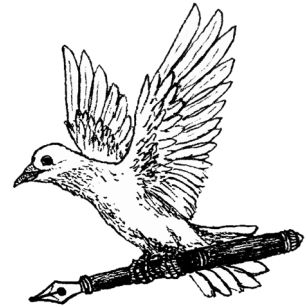
[13] Ydin 2026. Sanchez ydinaseriisunna puolesta. *Ydin*, (1), 9.

[14] Lavinkainen, J. (25.1.2024). *Kyky ydinaseiden taistelukäyttöön ehkäisee ydinaseiden käyttöä*. *Helsingin Sanomat*. Helsingin Sanomat.

[15] (2.5.2022) *Merz: Habe keine Angst vor Atomkrieg*. N-tv.

[16] Tammilehto, O. (8.1.2026). *B-52-kone jälleen pommitusarjotuksissa itärajallemme*. Rauhanpuolustajat.

[17] Schierhorn, U. (16.6.2021). *False alarms, accidents and near-disasters involving nuclear weapons*. Atomkrieg aus Versehen.

“PERUSTAN TÄYTYY OLLA LIIKKEISSÄ!” Toivo Jokkala sosialismin tulevaisuudesta

Svante Malmström

Sosialismia pitäisi ymmärtää vähemmän valtiokeskeisenä hankkeena ja enemmän liikkeisiin nojaavana poliittisena projektina, joka kasvaa itseorganisoitumisesta, konflikteista ja kollektiivisista käytännöistä alhaalta käsin.

Nykyvasemmistossa ilmestyy harvakseltaan kirjoja, jotka pyrkivät yhtä aikaa puuttamaan strategiseen keskusteluun

ja muotoilemaan sille uutta kieltä. Toivo Jokkalan ja Per-Anders Svärdirin teos *Rörelsesocialism – Tjugosju teser om samhällsförändring underifrån* (Verbal 2024, suom. Liikesosialismi – kaksikymmentäseitsemän teesiä yhteiskunnallisesta muutoksesta alhaalta käsin) on tällainen teos.

Kirja on herättänyt Ruotsissa keskustelua sekä myönteisten tavoitteidensa että poleemisten puheenvuorojensa vuoksi esimerkiksi vasemmistopopulismin, puoluepolitiikan ja taloudellisten vaihtoehtojen kysymyksissä. Maaliskuun alussa

Toivo Jokkala vieraili Suomessa puhumassa kirjasta, ja junamatkan Tampereltä Turkuun sain tilaisuuden jutella hänen kanssaan liikkeistä, sosialismista ja vasemmiston valinnoista aikana, jota leimaavat kriisit ja oikeistolaisuus.

Mikä on tämän kirjan tausta? Mikä sai teidät kirjoittamaan kirjan liikesosialismista?

Kun katson taaksepäin, luulen, että paljon liittyi siihen, että työskentelin Euroopan parlamentissa hyvin formaalissa

poliittisessa ympäristössä ja samalla näin, miten ratkaiseva merkitys liikkeillä on myös siellä. Se oli aikaa, jolloin Fridays for Future oli vahvimmillaan, ja kävi selväksi, että kaikkein ritualisoiduinkin parlamentaarinen politiikka pysyy viime kädessä pystyssä alhaalta tulevan paineen varassa.

Minulla on tausta erilaisissa parlamentin ulkopuolisen vasemmiston virtauksissa, ja koronavuosien jälkeen minulla oli vahva tunne poliittisesta keskeneräisyydestä. Joskus niihin aikoihin sana *liikesosialismi* alkoi pyöriä mielessäni. Kirjoitin Per-Andersille ja ehdotin jonkinlaista liikesosialistista verkostoa tai alustaa. Aloimme pallotella ajatuksia, ja aika nopeasti kävi ilmi, että tästä oli tulossa kirja.

Miten itse tiivistäisit, mistä liikesosialismissa on kyse? Onko se ennen kaikkea näkökulma vai pikemminkin strategia, teoria tai organisoitumisen malli?

Haluamme nostaa esiin sen sosialistisen tradition osan, joka korostaa liikkeiden ja itsehallinnollisten pyrkimysten ratkaisevaa merkitystä yhteiskunnallisessa muutoksessa. Tämä näkyy selvästi libertaarisisissa sosialistisissa traditioissa, mutta on ollut läsnä myös sosialidemokraattisissa ja kommunistisissa traditioissa, vaikka se ei useinkaan ole saanut sille kuuluvaa tilaa.

Sosialismi on alettu yhdistää hyvin vahvasti valtioon – ajatukseen siitä, että valtion pitäisi omistaa enemmän tai päättää useammasta asiasta. Meistä se on aivan liian kapea kuva. Haluamme sen sijaan tuoda esiin, kuinka keskeinen liikkeellinen ulottuvuus on todellisessa yhteiskunnallisessa muutoksessa.

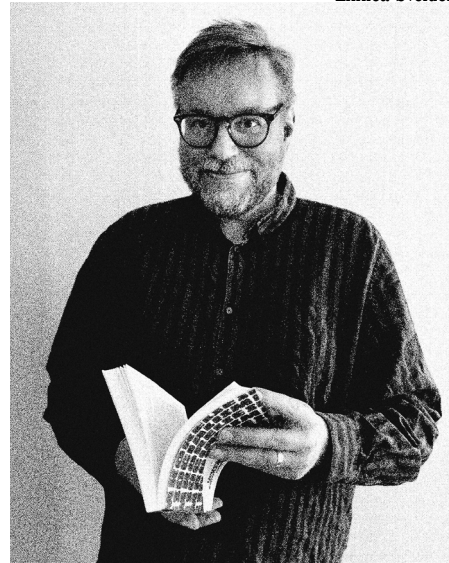
Näkökulma on ehkä se sana, joka osuu lähimmäksi. Mutta liikesosialismilla voi olla myös strateginen tehtävä. Se ei ole mikään yhtenäinen teoria tiukassa mielessä, vaan tapa hahmottaa sosialismia ja yhteiskunnallista muutosta niin, että liikkeet ovat keskiössä.

Kirjoitatte, että liikesosialismi tarkoittaa sekä liikkeiden lähentymistä sosialis-

miin että sosialististen järjestöjen lähentymistä liikkeisiin. Mitä jos liikkeet vahvistuvat ilman selvää antikapitalistista näkökulmaa? Ja mikä rooli puolueilla on liikesosialismissa?

Liikkeet voivat tietysti saada aikaan tärkeitä asioita ilman, että ne olisivat selvästi antikapitalistisia. Jos ympäristöliike esimerkiksi onnistuu painostamaan läpi kapitalismin sisäisen vihreän siirtymän, se on toki hyvä asia.

Linnéa Sveider

Toivo Jokkalan (kuvassa) ja Per-Anders Svärдин teos *Rörelsesocialism* asettaa 27 teesiä sosialismin suunnaksi.

Mutta meidän pointtimme on, että kapitalismi tunkeutuu nykyään lähes kaikille yhteiskunnan alueille, ja siksi liikkeet törmäävät ennemmin tai myöhemmin sen rajoihin. Silloin käy vaikeaksi pitää kiinni ajatuksesta, että voisi olla epäpoliittinen tai olla ottamatta kantaa. Ratkaisevaa ei myöskään ole se, millä etiketillä itseään kuvaa, vaan se, että kehittää ajatuksia ja käytäntöjä, jotka todella johtavat ristiriitaan kapitalismin kanssa.

Puolueiden osalta en halua mitään puoluekieltoa, mutta haluan tilanteen olevan päinvastainen kuin nykytilanteessa, jossa valtiosuuntautuneet puolueet ovat etusijalla.

Ongelma on, että puolueet keskittävät helposti kaiken valtioon. Poliittinen aate työ suuntautuu ylöspäin, kohti kamppailua valtiokoneiston hallinnasta. Mutta samaan aikaan valta ei merkitse mitään ilman laajaa, kansan luomaa painetta.

Siksi meidän tavoitteemme on kääntää näkökulma toisin päin: perustan täytyy olla liikkeissä. Sen jälkeen puolueilla voi olla oma roolinsa olemassa oleviin valtarakenteisiin vaikuttamisessa, mutta ne eivät saa olla lähtökohta.

Yksi kirjanne teeseistä kuuluu: "Vasemmistopopulismi on umpikuja." Mitä tarkoittatte sillä? Eikö liikesosialismi itsekin ole eräänlainen vasemmistopopulismin muoto?

Jos populismi tarkoittaisi vain kansanomaista muutosta, voisi kai sanoa, että mekin olemme populistieja. Mutta vasemmistopopulismi tarkoittaa nykyään useimmiten jotakin muuta: yritystä kopioida oikeistopopulismin muoto.

Ongelma on ensinnäkin siinä, että kamppailu muotoillaan silloin kamppailuksi eliittia vastaan eikä kamppailuksi rakennetta tai yhteiskuntajärjestystä vastaan. Toiseksi se pitää usein sisällään ajatuksen, että pitäisi paketoita viesti, jonka ihmiset ostavat, sen sijaan että kamppailu rakennettaisiin kansansivistävän ja itsehallinnollisen prosessin varaan, jossa ihmiset muuttuvat yhdessä.

Meidän mielestämme tällainen vasemmistopopulismi mitätöi sitä, mitä liikevasemmisto on historiallisesti edustanut: kollektiivista sivistymistä, omaehtoista toimintaa ja luottamusta ihmisten kykyyn ajatella yhdessä. Siksi halusimme tehdä siihen selvän pesäeron.

Toinen kirjanne teesi kuuluu: "Ajattelukiello taloudellisten vaihtoehtojen ympäriltä tulee purkaa." Onko vasemmistossa mielestäsi tällainen ajattelukiello?

On, ainakin tietyssä mielessä. Täällä Suomessa huomasi, että sana sosialismi vaikuttaa olevan isompi tabu kuin Ruotsissa. Mutta Ruotsissakin keskustelu ulottuu harvoin kovin paljon mallittaisen sosialidemokraattisen horisontin ulkopuolelle. Vielä 1980-luvulle asti oli enemmän tilaa keskustella taloudellisista vaihtoehtoista. Nykyään keskustelu on paljon marginaalisempaa.

Jatkaa seuraavalla sivulla

Emme juuri edes keskustele malleista kuten palkansaajarahastoista tai siitä, miten kollektiivisesti sidottua pääomaa voisi käyttää toisin. En sano tätä siksi, että välttämättä itse kannattaisin juuri palkansaajarahastoja, vaan siksi, että elävä keskustelu taloudellisista vaihtoehdoista tarkoittaisi tällaisten kysymysten koettelemista, niiden vahvuuksien ja heikkouksien punnitsemista eikä vain niiden käsittelemistä museoesineinä. Vaikka kyse ei ole kirjaimellisesta kielosta, ajattelua kyllä selvästi jarrutetaan.

Eräs teeseistä käsittelee sisäänmäärittelyä ja ulosmäärittelyä. Voitko selittää, mitä niillä tarkoitatte?

Kyse on kahdesta sudenkuopasta radikaaleille liikkeille. Sisäänmäärittely tarkoittaa sitä, että liike saa olla mukana julkisuudessa vain sillä ehdolla, että se pehmentää kaikkein radikaaleimpia piirteitään. Siltä kuoritaan vähitellen pois yhteiskunnan muuttamiseen pyrkivät tavoitteet.

Ulosmäärittely taas on sen vastakohta: liikkeellä on sellainen ilmaisumuoto, että siitä tulee merkityksetön, marginaaliin työnnetty ilmiö, jolla ei enää ole todellista kosketusta laajempaan julkisuuteen.

Haasteena on välttää molemmat: osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun tinkimättä omista vaatimuksistaan.

Joskus voi tietysti olla väistämätöntä, että yhteiskunnallinen liike määritteliään ulos tämän päivän poliittisessa tilanteessa. Ajatellaan vaikka Palestiina-mielenosoituksia, joissa esitetään aivan perustavanlaatuisia inhimillisiä vaatimuksia, mutta jotka silti leimataan valtaviirran suunnalta joksikin äärimmäiseksi.

Tässä yhteydessä meidän pointtimme on myös kritiikkiä sitä kohtaan, miten esimerkiksi parlamentaarinen vasemmisto toimii. Se on usein hyvin puolustuskanalla, ja käytännössä se tarkoittaa oikeiston ongelmanasettelun hyväksymistä.

Liikkeiden kannalta kyse on siitä, että niiden täytyy löytää luovia tapoja na-

vigoida: rakentaa vastajulkisuutta, synnyttää niin paljon painetta, ettei niitä voi sivuuttaa, ja käyttää hyväkseen ne aukot, joita julkisuudessa yhä on olemassa.

Olet parhaillaan kiertueella ruotsinkielisessä Suomessa puhumassa kirjasta. Millainen vastaanotto on ollut?

Se on tuntunut todella myönteiseltä. Melkein vahvemmalta kuin Ruotsissa kierteäessäni – ei siksi, että vastaanotto

olisi siellä ollut huonompi, vaan täällä on ollut tietynlainen flow-tunne: tulee uusiin paikkoihin, tuntee itsensä tervetulleeksi ja huomaa, että ihmiset todella haluavat keskustella.

Myönteistä on myös se, että vastaväitteet tulevat hyvin eri suunnista. Reaktioissa on laaja kirjo. Se saa minut ajattelemaan, että kirja on todella saanut aikaan ajatuksia ja keskustelua – ja juuri sitä tähän tässä toivoo.

*Oulun radikaalivasemmiston 1# tapaamispaikka
auki maanantaisin klo 17-21
osoitteessa Sorvarintie 5*

Kirjakahvila
TANSSIVA & MMA

Suomensimme Italian anarkistien kannanoton, joka julkaistiin kahden anarkistin kuoltua Rooman laitamilla 20. maaliskuuta. Laajan uutisoinnin mukaan he olivat kuolleet tapaturmaisesti rakentaessaan pommia.

Kuolemaa vahvempia

*Sorrettujen ja sortajien harjoittaman väkivallan välillä on valtava ero: edellinen noudattaa eettisiä periaatteita, jälkimmäinen ei.
(Sara Ardizzone)*

Puutteellinen kykymme puhua ja kommunikoida ei aina riitä avaamaan niitä tutkimattomia teitä, joilla oman vastuun kantaminen johtaa väistämättä suuriin riskeihin. Jokainen yritys jää haparoivaksi. Vapauden tavoittelemisen sen aidossa ja kokonaisvaltaisessa, ei valtion jakamien almujen muodossa, tarkoittaa jo lähtökohtaisesti itsensä asettamista riskeille alttiiksi. Valintamme astua näille villoille ja yksinäisille poluille saattaa merkitä, ettei paluuta ole. Aidon vapauden voi kokea vain silloin, jos on valmis asettamaan itsensä myös vaaraan.

Sanomme tämän anteeksi pyytelemättä: ne kaksi anarkistia, jotka löytyivät kuolleina maatalon romahdettua Roomassa, Sara Ardizzone ja Alessandro Mercogliano, olivat läheisiä tovereitamme, ja olemme heistä ylpeitä. Ne ostetut kynäilijät, joiden

roskalehdistä luimme tapahtumasta, kirjoittivat pommin räjähdyksestä. Meillä ei ole tarvetta ottaa etäisyyttä tapahtuneeseen, sillä emme etsi halpamaista sovinnaisuutta. Tiedostamme, ettemme voi luottaa siihen, mitä propagandakoneisto suoltaa. Mutta jos väitteissä on jyvääkään totuutta, emme voi muuta kuin todeta: Sara ja Sandro kaatuivat taistelussa. Yhteiskunnallisessa vallankumouksessa ei ole kyse performanssista, elämäntavasta tai alakulttuurista. Se on ensisijaisesti so-taa. Sara ja Sandro ovat kirkas ja valaiseva esimerkki anarkistisen aatteen ja teon erottamattomasta liitosta, joka inspiroi vallankumouksellisia kuolemaan saakka.

Sara ja Sandro tulevat aina elämään sydämessämme — ja siksi kieltäydymme kirjoittamasta heille muistokirjoitusta.

Aikamme inkvisiittorit ja sortajat huutavat kuorossa sotapäälliköiden ja riistäjien kanssa. Kansanmurhaajat, teurastajat ja kuoleman kylväjät raivoavat: Skandaali! Anarkistit rakentavat pommeja!

Jaamme Saran ja Sandron kanssa samumattoman intohimon anarkistiseen aatteeseen ja toimintaan. Elimme heidän rinnallaan intensiivisinä hetkinä, jotka eivät koskaan unohdu. Yhdessä seisomme valintojemme takana silloinkin, kun olimme valtion sortokoneiston tutkinnan kohteena. Olemme varmoja, ettei yhdessä vietettyjen päivien muisto koskaan haalene. Nuo hetket eivät perustuneet ideologiseen puheeseen, vaan varmuuteen valitusta tiestä, tunteeseen keskinäisestä luottamuksesta ja elämänilosta. Me heidät syvästi tunteneet tiedämme, etteivät sanat riitä kuvailemaan sitä vaatimattomuutta, lempeyttä ja arvokkuutta, joka heistä välittyi.

Saran ja Sandron vallankumouksellisuus kantaa ajan, kärsimyksen ja kivun yli. Heidän intohimoinen elämänsä on kuolemaa vahvempi. Ja heidän tinkimättömyytensä on ikuinen varoitus kaikille sortajille.

21. maaliskuuta 2026

Circolo Culturale Anarchico "G. Fiaschi"
(Carrara)

Circolo Anarchico "La Faglia"
(Foligno)

Danilo Cremonese e Valentina Speciale

Circolo Anarchico "G. Bertoli"
(Assemini)

Nucleo Anarchico "É. Henry"
(Cagliari)

Biblioteca Anarchica Sabot
(Roma)

Nataschia Savio

Luigi di Faenza

Lähde:

Circolo Culturale Anarchico "G. Fiaschi".
(21.3.2026) *Più forti della morte.*

Punamustan Liekin teorianurkassa käsitellään vallankumoukselliselle teorialle keskeisiä käsitteitä radikaalivaseemmiston erilaisten ideologisten perinteiden näkökulmista.

V A L T I O

- Anarkistinen valta-analyysi -

Tähän asti olemme julkaisseet marxilaisia pohdintoja esimerkiksi työstä, pääomasta ja vieraantumisesta. Nyt on aika avata keskeistä anarkistista näkökulmaa vallan ytimeen - valtion.

Anarkistisesta näkökulmasta valtio on haitallinen - aina ja ilman poikkeuksia.

Valtio on paikallisyhteisöä suurempi, hierarkkinen valtakasauma, jolla on väkivaltamonopoli sekä omat intressinsä, jotka voivat olla jyrkässä ristiriidassa paikallisyhteisöjen tavoitteiden kanssa.

Koska historiankirjoittajat ovat tulleet poikkeuksetta valtion piiristä, kuva valtion historiasta on melko yksipuolinen ja ruusuinen.

Historiankirjoituksessa valtio useimmiten esitetään kehityksen airuena ja edellytyksenä. Muutamat tutkijat, jotka ovat raapaisseet glorifioidun valtiohistorian pintaa - anarkisteista James C. Scott ja David Graeber, marxilaisista G. E. M. de Ste. Croix - ovat kuitenkin löytäneet todisteita siitä, että historian saatossa valtio ei kaikille ollut yhteiskunnallisen olemisen ykkösvalinta. Scott menee jopa niin pitkälle, että puhuu varhaisten kaupunkivaltioiden muureista välttämättöminä asukkaiden sisäpuolella pitämiseksi; muutoin ihmiset olisivat karanneet vapaille - siis valtiotomille - vuorille. Ste. Croix puolestaan puhuu sivistyneiden roomalaisten joukko-paosta barbaarien valtiottomaan heimo-maailmaan.

Valtion ongelmaa on parasta lähestyä esi-merkin kautta. Venäjän vallankumouksessa vuonna 1917 muodostettu neuvostojen liitto oli myös anarkististen kriteerien mukaan kelpo tapa organisoida yhteiskunta. Sen sijaan Neuvostoliitto, joka muodostettiin bolševikkien valtaantulon jälkeen, oli valtio, joka ei enää perustunut ihmisten tarpeille vaan asteittain muuttui hierarkiseksi väkivaltakoneistoksi.

Venäjän vallankumouksen alkuaikoina kansan huulilla oli iskulause: Kaikki valta sovjeteille! Sillä tarkoitettiin sitä, että päätösvalta on paikallisilla neuvostoilla, ja maantieteellisesti laajempaa toimintaa koordinoidaan imperatiivisen mandaatin kautta. Ennen valtioksi degeneroitumistaan neuvostojen liitto pyrki kohti tällaista yhteiskuntaa, mutta bolševikkien valtaantousun jälkeen Neuvostoliiton todellisuus ei juurikaan eronnut muiden kansallisvaltioiden toiminnasta.

Valtiosta ei voi puhua ilman väkivaltamonopolia. Se tarkoittaa, että valtiolliset toimijat kuten poliisi ja rajavartiolaitos ovat saaneet oikeuden käyttää väkivaltaa, kun taas heidän vastustamisensa määrittellään rikokseksi. Anarkistisesta näkökulmasta ajatus siitä, että tietty ammattiryhmä saa yksinoikeuden käyttää väkivaltaa eikä sitä vastaan saa puolustautua, on täysin absurdi - oli sitten kyseessä poliisit, puutarhurit tai vaikkapa koodarit.

Kuten marxilaisuudessaakin, anarkistisen näkemyksen mukaan valtion tärkein funktio on ylläpitää luokkayhteiskuntaa ja vallitsevia tuotantosuhteita. Väkivaltamonopoli ja muut valtion liittyvät ongelmat kohdat kuten verotus ja vankilajärjestelmä on luotu tätä tavoitetta varten.

Marxilaisuudesta poiketen anarkistit peräänkuuluttavat valtion välitöntä lakkauttamista vallankumouksen jälkeen; muussa tapauksessa kaapattu valtio muovaa kaapajansa ennen pitkää vallanpitäjiksi. Mihail Bakuninin mukaan jopa kaikista rehellisistä ja innokkain vallankumouksellinen muuttuu tyranniksi, jos hän pääsee vallan kahvaan.

Jatkuu seuraavalla sivulla

Valtion väitetään olevan pelkkä väline yhteiskunnan järjestämiseksi. Mutta valittavasti sillä hetkellä, kun ensimmäistä kertaa lausutaan sanapari "kansallinen intressi", valtio nouseekin päämääräksi itsessään, ja miltei pyhäksi entiteetiksi.

Useimmat meistä eivät voi edes kuvitella yhteiskunnallista elämää ilman valtiota, mutta on hyvä muistaa, että vielä vuonna 1600 enemmistö maailman väestöstä eli valtiottomassa tilassa.

Valtioton sosialismi - eli anarkia - tarkoittaa sitä, ettei määrääviä valtion rakenteita ole olemassa. Laajempien, kuten paikallisyhteisöjä kokoavien, rakenteiden funktio on vain ja ainoastaan mahdollistaa paikallisten tavoitteiden toteutuminen. Toisin kuin valtiossa, varoja tai resursseja ei siis käytetä niin sanottujen kansallisten intressien puolustamiseen.

Toukokuun numerossa käsitellään valtiota marxilaisen teorian valossa.

Luettavaa:

Bakunin, Mihail: Jumala ja valtio (1882)

de Ste. Croix, G. E. M.: The Class Struggle in the Ancient Greek World from the Archaic Age to the Arab Conquests (1983)

Graeber, David ja Wengrow, David : Alussa oli... (2022)

Scott, James C.: Against the Grain. A Deep History of the earliest States (2017)

Ääniä KAIKKEUDESTA

Ääniä Kaikkeudesta -palstalla julkaistaan kirjoituksia ihmisyyden ikuisista kysymyksistä.

VAIN HULLUT PROFEETAT NOUSEVAT YLÖS

Juha Valppu

Pääsiäisen aikaan törmätään kysymykseen ylösnousemuksesta. Miten ylösnousemususko historiallisesti syntyi, ja onko sillä enää mitään annettavaa?

Ylösnousemususkon juuret ovat zarathustralaisuudessa

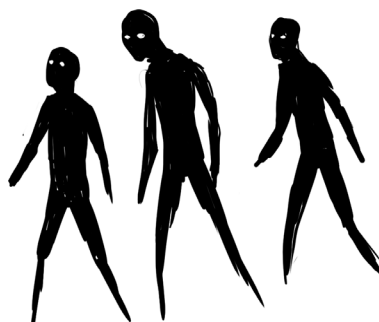
Jeesuksen ylösnousemus on kristittyjen kirkkojen runkoajatus. Jo varhaiset Nasaretin Jeesuksen seuraajat olivat vakuuttuneita Mestarinsa ruumiillisesta ylösnousemuksesta: hän on noussut taivaaseen pilvien päälle Jumalan oikealle puolelle ja on sieltä tuleva pikaisesti takaisin maan päälle vasaroimaan viimeisen tuomionsa.

Miksi Jeesuksen ajateltiin "nousseen ylös"?

Juutalaisuus oli niin sanotun Babylonian pakkosiirtolaisuuden aikana (noin 500 eaa.) saanut vaikutteita zarathustralaisu-

desta. Osa juutalaisesta eliitistä kaapattiin Babyloniaan, ja kun Persian kuningas Kyros myöhemmin vapautti heidät sieltä, tuliaisinaan heillä oli zarathustralaisia ajatuksia.

Tätä ennen juutalaisuus oli ollut syvästi tämänpuoleinen uskonto: Hurskas saa palkintonsa jo tässä elämässä, ja kuoltuaan kaikki päätyvät Sheoliin, juutalaiseen Haades-vastineeseen. Sheol merkitsee loputonta, lohdutonta varjoelämää, jossa niin hyvät kuin pahatkin vaeltavat ikuisina kohtalotovereina. Homeroksen *Odyssyksessä* sankari käy tapaamassa kuolleita, haamumaista elämää viettäviä vanhempiaan Haadeksessa.

Zarathustralaisuudesta juutalaisuuteen saatiin usko ruumiilliseen ylösnousemukseen ja viimeiseen tuomioon, joka jakaa ihmiskunnan "hyviin" ja "pahoihin". Vanhan testamentin Danielin kirjassa, joka on kirjoitettu noin 160 eaa., mainitaan jo "monien hurskaiden nousevan ylös." Juutalaisuudesta nämä ajatukset siirtyivät edelleen kristinuskoon.

Aiemmissa juutalaisessa perinteessä taivaaseen astui vain harvat ja valitut

Vanhoissa juutalaisissa kirjoituksissa vain muutamat heimojen kantaisät eli patriarkat kykenevät nousemaan "taivaaseen" muiden joutuessa Sheoliin. Myös kreikkalaisissa kertomuksissa esiintyy jumalten ja ihmisten jälkeläisiä, joista jotkut pääsevät jumalten seuraan Olympos-vuorelle. Tällainen on esimerkiksi Herakles. Siinä onnistuvat kuolemansa jälkeen myös muutamat sankarit.

Nämä kertomukset eivät olleet tuntemattomia Nasaretin Jeesuksen seuraajille. Zarathustralaisten vaikutusten vuoksi Jeesus oli heidän tulkintakehyksissään ylösnoussut Herra jo eläessään.

Ilmestyskokemukset synnyttävät kristinuskon

Pian kuolemansa jälkeen Jeesus syö Luukkaan evankeliumissa kalaa. Toisaalla Luukkaan evankeliumi kertoo, että kahden opetuslapsen käydessä Emmauksen tiellä heidän seuraansa liittyy tuntematon mies; leipää murrettuaan mies taikatempun lailla katoaa ja opetuslapset oivaltavat hänen olleen ylösnoussut Herra. Johanneksen evankeliumissa ylösnoussut Jeesus ilmestyy Magdalan Marialle, joka luulee tätä aluksi puutarhuriksi.

Raamatun kertomukset tyhjällä haudalla kävijöistä ja ylösnousseen kohtaamisesta poikkeavat siinä määrin toisistaan, että ne vaikuttavat lähinnä sekoiluilta. Tämä johtunee siitä, että tyhjän haudan kertomukset ja ilmestyskertomukset eivät alunperin kuuluneet yhteen. Ilmestyskertomukset lienevät niistä varhaisempia.

Emme voi tietää, kuka tai ketkä kaikki Jeesuksen seuraajista uskoivat nähneensä Mestarinsa tämän kuoleman jälkeen, tai millaisessa muodossa he hänet näkivät. Ilmestyksen tai ilmestysten vuoksi he vakuutuivat Jeesuksen ylösnousemuksesta ja kertoivat siitä toisille. Jotkut vakuutuivat, jotkut eivät; joka tapauksessa ilmestyskertomukset inspiroivat Jeesuksen seuraajia siinä määrin, että he lähtivät muuttamaan maailmaa.

Paavali hengellistä ylösnousemuksen

Usko Jeesuksen ruumilliseen tai ”lihalliseen” ylösnousemusruumiiseen perustui vanhaan maailmankuvaan, jossa maa leppää alkuvetten päällä pilareiden varassa - kuin suuri pöytä konsanaan - suuren taivaallisen juustokuvun alla. Kuvun alapinnassa riippuvat aurinko, kuu, tähdet

ynnä muut taivaankappaleet, ja juustokuvun päällä asuu Jumala. Siellä ovat myös sateen, rakeiden ja lumen varastot.

Tämän maailmankuvan hylkäsimme jo aika päivää sitten. Kopernikus ja Galileo Galilei kertoivat, ettei maakeskeinen maailmankuva ole pätevä. Maa kiertää aurinkoa eikä päinvastoin. Ajatusta vastustettiin ensin ankarasti – varsinkin kirkon piirissä. Enää emme myöskään usko litteään pannukakkumaailmaan. Newton ja Einstein menivät aikanaan vielä pidemmälle. Einsteinista jäi kansan suuhun elämään suhteellisuusteorian karvalakkipuolen versio ”kaikki on suhteellista.”

Siinä missä Jeesuksen varhaisten seuraajien usko Herransa ylösnousemukseen oli hyvin konkreettista, Apostoli Paavali veti välistä: hänkin oli vakuuttunut Jeesuksen ylösnousemuksesta, mutta toisenlaisesta. Hänelle Jeesuksen ylösnousemusruumis on ”hengellinen”, ”henki”- tai ”kirkastettu” ruumis.

Paavalin hartain toive oli päästä kuolemansa jälkeen mystisellä tavalla liittymään tuohon Kristuksen ruumiiseen.

Myöhemmällä ajalla uudelleen lämmitelty, vanhaan maailmankuvaan sidottu Jeesuksen ”lihallinen” ylösnousemus aiheuttaa monia kinkkisiä ja absurdeja kysymyksiä: Millaiset vaatteet Jeesuksella oli päällä ilmestyessään tai oliko niitä lainkaan? Missä Jeesuksen fyysinen ruumis - puettu tai alaston - sijaitsee juuri nyt?

Sielu taivaaseen vilahtaa, ruumis menee perässä

Hellenismin aikaan noin 300 eaa. (siltoin kun Aleksanteri Suuri on valloittanut suuria alueita Intiaan asti) kosmopo-

liittinen kreikkalainen kulttuuri kukoisti myös Palestiinan alueella. Sen myötä juutalaisuuteen saatiin ajatus ihmisen kuolemattomasta sielusta, joka on ruumiin vankina. Tämä saattaa tulla lähelle nykyajassakin yleistä ylösnousemususkon versiota - että Jeesus nousi kuoltuaan lähelle Jumalaa sieluna tai jossain tuntemattomassa olomuodossa.

Luterilaisen kirkon hautauskaavassa julistetaan samaan hengenvetoon sekä sielun kuolemattomuutta että ruumiin ylösnousemusta. Kun pappi heittää siunaustilaisuudessa arkun päälle hiekkaa ja lausuu ”Jeesus Kristus, Vapahtajamme, herättää sinut viimeisenä päivänä”, hän tarkoittaa sitä, että maailman tultua finaaliinsa hurskaat nostetaan taivaaseen ruumiineen päivineen, ja muut joutuvat kadotukseen. Seuraavaksi pappi rukoilee, että kuolleen sielu olisi jo päässyt Jumalan helmoihin taivaaseen. Hellenistinen ja zarathustralainen traditio sekoittuvat, minkä seurauksena sielu menee edellä ja ruumis seuraa perässä.

Metaforinen tulkinta johdattaa perustavanlaatuisen kysymysten äärelle

Varhaiskristityt löysivät Jeesuksesta uutta sanomaa ja sanottavaa. Hänen muistonsa kasvoi 1600-luvulle ja ehkä vielä valistukseenkin saakka: aina siihen saakka, kunnes maailmasta saatiin uutta tietoa. Valistuksesta lähtien on yhä enenevässä määrin vallinnut näkökulma, että Jeesuksen asia jäi elämään lähinnä Jeesus-liikkeen vaikutuksesta. Teologi Adolf Harnack puhuu 1800-luvulla ”jo menetetyistä viattomuuden ajasta”.

Suhde pääsiäiseen ja tärkeimpään kristilliseen dogmiin eli oppiin ylösnousemuksesta pistää monen nykykristityn miettimään, mitä on olla kristitty. Onko ylösnousemukseen uskottava kirjaimellisesti, vai voiko sen tulkita muutoinkin kuin vanhan maailmankuvan vankina olevan kuvaston ja sanaston kautta?

Kirkossa on edelleen tabu puhua Jee-

suksen ylösnousemuksesta muutoin kuin historiallisesti ja ruumiillisesti tapahtuneena tosiasiana. Hengelliset rakenteet ovat kirkolle kalliita, ja "puhtaan imagon" vaalimista pidetään tärkeänä. Tosi-asiassa kirkon oppien vaaliminen tuntuu kiinnostavan lähinnä sisäpiirin lämmössä eleleviä piispoja, kirkkoherroja ja pastoreita; suurinta osaa maksavasta jäsenistöstä se ei kiinnosta.

Jos ymmärrys Jeesuksen ylösnousemuksesta pidetään kirjaimellisella tasolla, ei keskustelua tai metaforista tulkintaa tarvita. Joillekin se vaikuttaa riittävän. Kuitenkin jo varhaiskristityt tulkitsivat Vanhan testamentin tekstejä vertauskuvallisesti ja löysivät sieltä ennustuksia Kristuksesta, mikä ei siihen asti olisi tullut kenellekään mieleen.

Ylösnousemuksen vertauskuvallinen tulkinta voi johdattaa eksistentiaaliin pohdintoihin ja suurten kysymysten äärelle, siihen mikä on ihmiselle keskeistä. Tällöin tärkeää on jatkuva "ylösnousemus": sanat, uudet aiheet ja asiat, itsereflektio. Se on pohdintaa yksin ja yhdessä toisten kanssa - pyrkimystä kokea "Kristuksen" kautta, mikä todella on tärkeää. Metaforinen lähestymistapa voi johtaa myös moniarvoiseen dialogiin.

Esteeksi nousee "sanan kirkko" - totuusyhteisö, joka ohjaa yksilöä Jeesus-retoriikallaan kohti "oikeaa uskoa ja pelastusta".

Mistä ja minne minun tulisi tänään pelastua?

Vertauskuvallisen ylösnousemustulkinnan kautta voi sanoa, että yhä edelleen hullu profeetta nousee kuolleista. Mutta hänen perässään tulevat politrukit ja byrokraatit, jotka rakentavat tyhjälle haudalle omia tukahduttavia järjestelmiään.

Oman sielumme pelastumisen sijaan voisimmekin puhua siitä, mitä merkitsee radikaali rakkaus muita kuin aivan lähellä olevia kohtaan. Voisimme puhua oikeudenmukaisuudesta. Jeesuksen ylösnousemuksen voisi ymmärtää myös siten,

että Jeesus ylösnousee kirkossa joka sunnuntai, synnyttäen meissä uskoa, toivoa ja rakkautta. Tämä voisi johtaa pohtimaan sitä, miksi resurssit jakaantuvat yhteiskunnassa ja maailmassa niin epätasaisesti, ja miksi heikompiensaisten elämä on meille parempiosaisille niin vähäpätöistä. Voiko talous kasvaa loputtomasti - mitä sitten, kun raaka-aineet loppuvat? Voimmeko pysäyttää tai edes hidastaa ilmastomuutosta ja siihen liittyviä lieveilmiöitä, jos niin miten? Voiko tekniikka pelastaa meidät pulasta kuin Deus ex machina antiikin näytelmäsanarin? Onko kapitalistinen järjestelmä viimeinen sana,

vai onko tulevaisuuden talousjärjestelmä toisenlainen kuin nykyisemme? Ja niin pois päin.

Kirkkoisä Martin Lutherin mukaan Jeesuksen sovituskoulema "vapauttaa meidät synnin, kuoleman ja Perkeleen vallassa". Kaikille vastaus ei ole enää pitkään aikaan riittänyt, vaan moni kysyy: mistä, miksi ja minne minun tulisi tänään pelastua?

Kirjoittaja on Marxilais-teologisen seuran varapuheenjohtaja ja kappalainen Tuiran seurakunnassa.

Juttuvinkki? Lisättävää? Korjattavaa?

Ota yhteyttä toimitukseen!
punamusta.liekki@proton.me

Monkeriaan Mietteitä

Monkeriaan mietteitä -palstalla kriitikko Oskari Haapsamo ruotii paikallista kulttuuritarjontaa tavoitteenaan kannustaa lukijoita yhteiskuntakriittiseen reflektioon.

Play on bränditietoisen kaupunkilaisen näyttely

Oskari Haapsamo

PLAY

~ Näyttelyarvio ~

Fotografiska Tallinn x Oulu2026

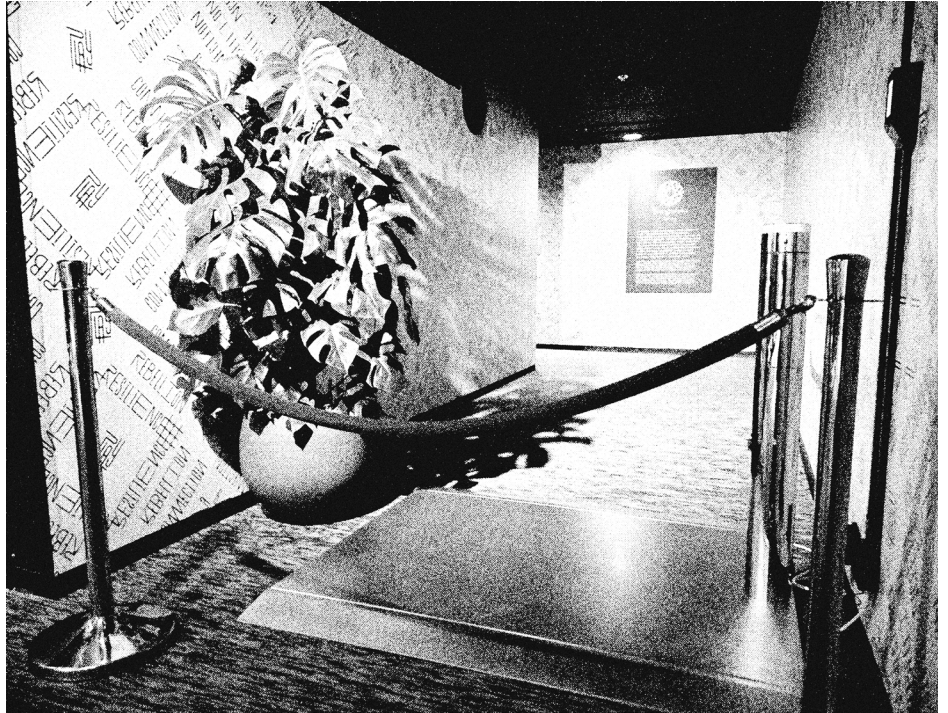
Kauppakortteli Pekurissa joulukuuhun
2026 asti

Osana Oulun kulttuuripääkaupunkivuotta Kauppakortteli Pekuriin, entisiin keskustakirjaston väistötiloihin on saatu valokuvataidemuseo Fotografiska Tallinnin ja Oulu2026:n yhteistyössä toteuttama valokuvanäyttely *PLAY*.

Jorven Viilikin kuratoimassa, leikkiä käsittelevässä kokonaisuudessa esillä on 17 taitelijan valokuva- ja videoteoksia sekä yksi interaktiivinen installaatio.

Näyttelytila muodostuu 90 asteen kulmissa kääntyilevästä putkesta, joka on tuttu heräteostosten maksimoimiseen pyrkivistä skandinaavislähtöisistä halpakaupoista, kuten Gigantista, Normalista ja Ikeasta. *PLAY* on pakko kokea ennalta määritetyssä järjestyksessä, jossa altistuu jokaiselle teokselle, näkee niistä kerralla vain muutaman eikä voi mielekkäästi palata aiempien teosten pariin. Ruuhkaiseen aikaan paikalle sattuessa myös pysähtyminen yleisön virrassa on epäkäytännöllistä. Katsojan vapauden riistäminen yhdistyneenä siihen, etteivät väliseinät yllä kattoon, luo vaikutelman klaustrofobisesta labyrintista, jonka kujanjuoksun toivoisi päättyvän ennen minotauruksen kohtaamista.

*PLAY*n houkuttavuutta on pyritty lisäämään näyttelyn yhteydessä olevalla baarilla, josta saa keskinkertaista kuohuviinia (testasin). Juomaa voi siemailla näyttelyn yhteyteen sijoitetussa suomalaisen vastuullisen ja kestävän äänentoistoyhtiön

Valitettavasti punaista nauhaa ei saa leikata katki, vaan virkailija avaa sen 17 euron maksua vastaan.

showroomissa (jossa voi myös osallistua arvontaan voittaakseen uniikit, oikean taitelijan maalaamalla koristelemat huppeat äänentoistolaitteet). Kuohuvan voi ottaa mukaan itse näyttelyyn ja kuvitella olevansa hapokkaan pirskahtelevissa taidenäyttelyn avajaisissa. *PLAY* onkin oivalinen paikka näyttäytyä; siellä kuoharilasi kädessä otetut selfiet rakentavat henkilökohtaista brändiä vähintään yhtä paljon kuin edellä mainittu showroom kaiutinfirman brändiä.

Näyttely on toteutettu kaiutinfirman lisäksi yhteistyössä myös lukuisten muiden yritysten kanssa. Tämä käy selväksi jo lähestyessä lipunmyyntitiskiä, jonka vieressä lukuisat tutut ja vieläpä pitkälti paikalliset logot toivottavat tulijan tervetulleeksi. Myös Oulu2026-brändi on näyttelyssä vahvasti läsnä. Sivullaan Oulu2026 demonstroi, kuinka myös ilmastonmuutos voi olla leikin asia: näyttelystä kerrotaan otsikolla "Inspiraationa kulttuuri-ilmastonmuutos".

Kyseessä on valokuvataidenäyttely, mutta kokemusta pyritään syventämään Erki Pärnäoijan säveltämällä äänimaisemalla. Näyttelyä sponsoroivan äänentoistoyhtiön kaiuttimista kuuluvan äänimaiseman olisi todennäköisesti tarkoitus rajautua kuhunkin labyrintin soppeen, mutta matalista seinistä johtuen eri tilojen äänet sekoittuvat näyttelyn läpäiseväksi urbaaniksi, tahmeaksi hälyksi. Aivan kuin ei olisi sisätiloissa, vaan keskellä ruuhkaista risteystä.

Tahmea kuvaa *PLAY*n dynamiikkaa laajemminkin. Näyttely on ripustettu neljän eri teeman - ilo, sisu, vastarinta ja yhteys - ympärille. Teemat ovat päälle liimattuja eivätkä tee oikeutta taitelijoille. Erityisen ikävästi silmään pistää se, kuinka kapina on Bruce Davidsonin ja Susan Meiselasin teosten ja näyttelytekstien välisen vuoropuhelun muodossa kehystetty. Kapinan syvimpänä luonteena esitetään nuoruuteen liittyvä oman uuden vertaisryhmän löytäminen toisista nuorista. Näin kapina esitetään nuoruuteen kuuluvana ilmiönä,

joka jää taakse kaikilla "tavanomaisesti" kehittyvillä yksilöillä - kapinan ja samalla nuoruuden transformatiivinen potentiaali on neutralisoitu; kapinan ei kuulu haastaa eikä se oikeastaan edes voi haastaa yhteiskunnan valtarakenteita, lohduttaa PLAY, nuorista kyllä tulee aikuisia. Samaa toistaa sisu-teeman alle niputettu, Christina de Middelin afrofuturistinen kertomus sambialaisesta avaruushjelmasta. Kyseisen kollaasin viimeinen teos päättyy sanoihin: "Program died a natural death." Leikki ei voi jatkua, sen on loputtava.

Valtaosa PLAYn teoksista kuvaa leikkiä ulkopuolisin silmin, joiden katseen

alla leikki on vierasta ja leikkiminen vieraannuttaa. Yhteyden katkeaminen näkyy ympäri näyttelyä niin alun etupäässä iäkkäiden miesten pienoismalleja kuvaavassa kokonaisuudessa, jossa Sage Sohlerin kuvaama leikki ottaa jäykän ja pakonomaisen toiminnan muodon ja leikkijät näyttäytyvät käpertyneinä syvään introspektioon kuin näyttelyn jälkipuoliskolla, josta vastinpariksi löytyvät Niccolò Rastrellin kuvaamat vanhemmat katsomassa cosplayaavia lapsiaan lasittuneella katseella. Mieleen tulevat Ateneumin pysyvän kokoelmanäyttelyn leikkiä käsittelevät teokset, joissa kuvauksen kohteena ovat lapset näyttävät pysähtyneiltä ja pelästyneiltä. Sadassa vuodessa

ainoa muutos on tapahtunut siinä, että PLAYssa kuvaajan ja kuvattavan välisen etäisyyden ja katkoksen sijaan vieraantuminen on nyt kuvauksen kohteen ja ympäristön välillä.

Mikäli näyttely olisi tilallisesti avoimempi, teemojensa puolesta rakennettu täysin toisin ja sisältäisi vähemmän taiteilijoita ja teoksia, voisi se olla hyvä. Tässä on kuitenkin liian monta konditionaalia. Kuratointi, tilan käyttö, yhteistyötahojen esille tuominen ja näyttelytekstit ovat surkean epäonnistuneita. Kaiken kaikkiaan PLAY kertoo siitä, miltä leikki näyttää keski-ikäisen, keskiluokkaisen ja kryptokonservatiivisen kuluttajan silmin.

TANSSIVAN EMMAN HUHTIKUU

6.4.

VIERAITA CHIAPASISTA JA MICHOACANISTA:
Kuulumisia Meksikon alueen alkuperäiskansojen
vastarinnasta

13.4.

JARI KARTTUNEN: GOOTTILAINEN MARXILAISUUS
Kapitalismi on kauhutarina

20.4.

PEKKA VISURI: UKRAINAN JA IRANIN SODAT
Uusi sekava maailmanjärjestys

27.4.

VAPPUMARSSIN JÄRJESTELYÄ

**SORVARINTIE 5
MAANANTAISIN KLO 17-21**

MIELIVALLATON

Vallankumous ei synny yhteisöllisyydestä vaan yksilöiden jaetusta toimijuudesta

Mielivallaton-kolumnipalstalla Jiko Kylén tutkii vasemmistolaisen liikkeen heikkoja kohtia ja piileviä mahdollisuuksia tavoitteenaan kumouksellisen potentiaalin kahleita purkavan itsekritiikin vaaliminen.

Individualismi on valtavirtavasemmiston retoriikassa maailmaa hallitsevan pahuuden itsestään selvä alku ja juuri. Yksilökeskeisyys on yksilön moraalisen epäonnistumisen merkki, järjestäytymisen puutteiden syy ja kapitalismin ydin. Yksilökeskeisyyden korvaaminen yhteisöllisyydellä on kuulemma vallankumouksellista, mutta kukaan ei selitä miksi ja miten se konkreettisesti muuttaa yhteiskuntaa. Individualismi on helppo nostaa viholliseksi, koska silloin taistellaan käsitettä vastaan, eikä oikeita aseita tarvita.

Arvojen julistaminen pakenee materiaalisia olosuhteita

Puolue- ja aktivismivasemmistossa on yleistä puhua tavoitteista arvoina ja ideaaleina. Tämä on kätevää, kun ei uskalleta, osata tai haluta puhua tuotantosuhteiden muuttamisesta ja luokkasodasta. Yhteisöllisyydestähän tykkäävät kaikki, ja yksilökeskeisyys on selvästi moraalisesti pahaa egoismia. Muotitermiksi muodostunutta sanaa "rakenteet" käytetään usein, kun itse asiassa puhutaan kulttuurisista arvoista ja normeista materiaalisten olosuhteiden sijaan, ja sama tapahtuu yhteisöllisyyden kanssa. Yhteisöllisyys on tunne tai arvo – siis hyvin eri asia kuin konkreettinen yhteisöjen rakentaminen. Se kulkee usein käsi kädessä muiden kauniiden konkretiasta irrotettuina mitään tarkoittamattomien käsitteiden, kuten oikeudenmukaisuuden, toivon tai turvallisuuden kanssa. Epämääräiseen ihanteeseen on helppo tarttua, koska siihen ei sisälly konkreettisia toiminnan vaatimuksia. Tietysti yhteisöllisyys on arvo, jonka toteutumista sosialistinen yhteiskunta edistää ja kapitalistinen yhteiskunta estää. Toisaalta omistava luokka myös ymmärtää yksilöiden kasvavan yhteisöllisyyden tarpeen ja kaupallistaa sen. Siksi yhteisöllisyyden julistaminen ilman puhetta kollektiivisesta vallasta ja autonomiasta voi yhtä hyvin jättää tavoitteet suljettujen ryhmien ja "yhteisöllisten" hengailutilojen ylläpitoon ilman näkymiä yhteiskunnallisesta muutoksesta.

Yksilökeskeisyyden vastainen taistelu yleensä paikannetaan nimenomaan yk-

silötasolle. Yhteiskunnallisen muutoksen edistäminen muotoillaan yksilön elämäntavaksi, jolloin valintoja muodostavat materiaaliset olosuhteet jätetään huomiotta. Älä keskity itsesi kehittämiseen (se on sisäistettyä uusliberalismia!) tai häiritse joukon yhtenäisyyttä, vaan rakenna turvallisia yhteisöjä ja varmista tovereiden hyvä fiilis. Ironisesti individualismin demonisointi kulkee käsi kädessä yksilöiden identiteetteihin keskittymisen ja yksilöiden ankaran valvonnan kanssa. Yhteisöllisen ja turvallisen tilan nimissä ihmisiltä vaaditaan kaikenkattavaa yhteisymmärrystä ja tunnetaidokkuutta, ja tietämättömyys esimerkiksi oikeina pidetyistä termeistä, teorioista tai toimintatavoista leimataan ongelmallisuudeksi.

Kollektiivit toimivat yhtä hyvin kuin jäsenensä

Harhaisen individualismin vastustamisen juuri on yksilön ja kollektiivin keinotekoisessa vastakkainasettelussa, joka estää niiden dialektisen vuorovaikutuksen ymmärtämisen. Emma Goldman kirjoitti vuonna 1910, että puhe "individualismin aikakaudesta" osoittaa ymmärtämättömyyttä siitä, kuinka valtaa harvoille kasaava status quo ei johdu yksilökeskeisyydestä vaan massojen totaalista alistumisesta, pelkuruudesta ja inertiasta. Massat vastustavat ja tuomitsevat uusien totuuksien ja ajattelutapojen tienraivaajia, ja rohkeuden puutteessaan sysäävät kohtalonsa toisten käsiin. Sama on helppo huomata tämän päivänkin vasemmistossa. Vaadimme ja odotamme yksilöiltä liian vähän, koska unohtamme kaiken yksilöllisen kumpua-

van kollektiivista ja toisin päin. Goldman (1910) toteaa myös, että individualismilla ei ole koskaan historiassa ollut vähemmän mahdollisuutta toteutua terveellä ja normaalilla tavalla. Reilun sadan vuoden kuluessa ollaan tietysti menty vain huonompaan suuntaan. Yksilöllisyyden kaikki aspektit itseilmaisusta ja identiteeteistä itsekehitykseen ja itseymmärrykseen on kaupallistettu ja vieraannutettu yhteisöistä. Samalla ylläpidetään tarkkoja rajoja siinä, millä tavalla massasta saa erottua (identiteettipoliittisesti) ja millä tavalla ei (status quota uhkaavasti).

Monet vasemmistolaiset tilat ruokkivat vallitsevaa pelkuruutta entisestään tiukoilla normeilla, piilotetuilla hierarkoilla ja puolustustaistelumentaliteetilla. Yksilön arkuus, epävarmuus tai avuttomuus psykologisoidaan yksilön ongelmaksi, harmittavaksi piirteeksi, johon ei saa eikä voi puuttua. Parhaassa tapauksessa yksiloilla on vastuu hallita ongelmiaan niin, että ne eivät tule kollektiivisen toiminnan tielle. Useammin ongelmia ei saa edes huomioida vaan ne sallitaan ja hyväksytään, koska yksilön kollektiivia haittaavakin toiminta nähdään johtuvan muuttumattomista henkilökohtaisista piirteistä. Tuomitsemme ja ulossuljemme bensan hinnasta huolehtivan duunarin, koska hänet on huijattu seksistisiin tai rasistisiin ajattelutapoihin sen sijaan, että ymmärtäisimme hänet kanssamme tasavertaisena työläisenä, jota voimme tukea kehittämään luokkatietoisuuttaan. Tuhastelemme miehille, jotka eivät tee ylläpitävää työtä yhteisössämme sen sijaan, että loisimme yhteisiä toimintatapoja kaiken työnjaon tasoittamiseen.

Harmittelemme vallan keskittymistä kollektiivissamme, emmekä yritä tehdä asialle mitään, koska jotkut nyt vaan ovat rohkeampia ja äänekkäämpiä kuin toiset.

Yksilöiden totutusta poikkeaviin ideoihin, varsinkin kriittisiin sellaisiin, suhtaudutaan useammin torjuvasti kuin uteliaasti. Itse asiassa yhteisöllisyydestä ei ole vasemmistossa puutetta, päin vastoin. Yksilöiden toimijuuden ja autonomian rakentaminen on harvoin mukana yhteisissä tavoitteissa tai strategioissa. Usein yhteisöllisyyden ideaaliin tarrautuminen menee kaiken muun edelle ja kivasta yhteishengestä tulee itsetarkoitus. Hajanainen vasemmisto pelkää kuollakseen itsekritiikin potentiaalista yhtenäisyyttä hajottavaa voimaa. Kun yksilökeskeisyys on käsitteenä demonisoitu, on mahdotonta edes puhua yksilöihin keskittymisestä. Tällöin emme enää kysy, mitä me teemme väärin tai mitä voisimme tehdä paremmin, vaan syytämme vasemmistolaisen liikkeen aikansaamattomuudesta toimijoista irrallisina ilmassa leijuvia ilmiöitä kuten hajaantuneisuutta tai vääränlaisia ajattelutapoja, teorian puutetta tai käytännön puutetta.

Joukkovoima vaatii yksilöiden toimijuutta

Yksilöihin keskittyminen ei suinkaan tarkoita kollektiivin laiminlyömistä, päin vastoin. Emme voi valita vain jompaa kumpaa. Yksilöt rakentavat liikkeen ja liike rakentaa yksilöt. Liikkeen puutteet kertovat yksilöiden toiminnoista ja toimimattomuuksista, jotka ovat vuorovaikutuksellisia ja jaettuja. Yksilöiden toisiaan muovaavien toimintamahdollisuuksien ja niiden esteiden huomioiminen on hyvin eri asia kuin yksilön mielensisäisiin oletettuihin ominaisuuksiin keskittyvä niin sanottu individualismi. Usein kun sanomme individualismi tarkoittamekin itse asiassa psykologisoitua.

Vaistonvaraisesti individualismia karttaessamme päädymme laiminlyömään henkilökohtaisia ominaisuuksia ja taustoja, joiden ymmärtäminen on kollektiivisen toiminnan kehittämiseksi kullannarvoista. Valtasuhteisiin yhteisöissä vaikuttaa se,

kenellä on ja ei ole kokemusta vallankäytöstä ja siten itsevarmuutta omasta toimijuudestaan. Mitä marginalisoidummassa asemassa yksilö on, sitä vähemmän tietoinen hän on omasta potentiaalistaan ja kyvykkyydestään. Tämän tunnistaminen yhteisöissä tarkoittaa, että ymmärrämme yksilöiden varmuudet ja kyvykkyydet dynaamisina ja muuttuvina voimina, joiden kanavointi ja vahvistaminen on kollektiivisen työn ytimessä.

Joku voisi sanoa yksilökeskeisyydeksi sitä, että huomioimme erilaisiin kategorioihin sosialisoiduksi tulemisen vaikutuksia kollektiiviseen toimintaan. Kategorioita ei nimittäin voida vain "räjäyttää" iskulauseita mielenosoituksissa huutamalla. Emme voi vain päättää, että sukupuolta, rotua tai luokkaa ei ole olemassa. Tietysti meidän täytyy uskalltaa tarkastella ja työstää omaa haitallista kiinnittymistämme kategorioihin. Tämä kiinnittyminen on usein vahvinta ja tiedostamattominta heillä, jotka kuuluvat sosiaalisissa hierarkioissa korkeampiin kategorioihin (mieheys, valkoisuus). Kuitenkaan kategorioiden vaikutusta omaan toimintaan on mahdotonta lakkauttaa, minkä takia käytännöllisesti muutosta edistetään ainoastaan omaksumalla yksilöllisyydet ja niiden törmäykset kollektiivisen toiminnan välttämättöminä rakenteina.

Huomion kiinnittäminen yksilöiden toimintaan on välttämätöntä kollektiivin toiminnan ymmärtämiseksi ja kehittämiseksi. Tarkastelu jää abstraktiksi, jos pohdimme vain, miksi kollektiivimme ei saavuta tavoitteitaan tai toimi tehokkaammin. Pääsemme konkretian tasolle vasta silloin kun kysymme, kuka tekee tai ei tee ja mitä ja miksi. Näin mahdollistuu elintärkeä kollektiivin sisäisen työnjaon ja valtasuhteiden tarkastelu, joka paljastaa toistaiseksi käyttämättömiä voimia ja paikkaamattomia haavoja.

Yhteisöllisyyden tunteista yhteisön toimintaan

Emma Goldmanin sanoin, kaikki tietävät, että massoja ryöstetään ja riistetään, mutta vallitsevista olosuhteista ei ole

vastuussa kourallinen loisia vaan massat itse. Toisin sanoen työväenluokka ylläpitää omaa riistoaan, ja vasemmisto ylläpitää omaa voimattomuuttaan. Tämän ymmärtäminen mahdollistaa potentiaalisen voimamme toteuttamisen. Vain silloin kun lakkaamme suremasta kapitalismin ylitsepääsemättömyydestä ja pureudumme sen sijaan konkreettisiin ongelmiin siinä, kuinka me, toverimme ja liikkeemme toimivat, voimme todella muuttaa suuntaa.

Kun rakennamme kollektiivista liikettä, mobilisointimme kohteena ovat aina yksilöt, joilla on ymmärryksensä, intressinsä ja motiivinsa. Ihmiset eivät pysy liikkeessä, jos he eivät koe saavansa siltä mitään, jos he eivät tule nähdyksi ja kuulluksi omana itsenään ja omien ongelmien ja huoliensa kanssa. Materiaalinen ja henkinen vastavuoroinen tuki ja liikettä rakentavat strategiat, taktikat ja teoriat täytyy ymmärtää ei vaihtoehtoisina vaan keskinäisriippuvaisina. Olemme myös taipuvaisia aliarvoimaan yksilöiden voimaa ja toimintavalmiutta. Yleensä ihmiset haluavat kyllä toimia kannattamiensa tavoitteiden hyväksi, jos heiltä sitä henkilökohtaisesti pyydetään. Toimimattomuus kumpuaa usein yksilön epävarmuudesta, jonka kollektiivin epämääräiset valtarakenteet, tehtävät ja niihin pääsy aiheuttavat. Erehdymme yksilöitä suojellessamme vaatimaan heiltä mahdollisimman vähän ja tarjoamaan tiedon valmiiksi pureskeltuna ylhäältä päin, mikä etäännyttää ja passivoi yksilöitä entisestään. Holhoamisen sijaan tarvitaan voimauttamista. Kollektiivin on vastattava yksilön tarpeisiin, jotta yksilö voi vastata kollektiivin tarpeisiin. Materiaalisten olosuhteiden muuttaminen ei tapahdu yksilöiden arvoja tai ryhmien ilmapiiriä niin sanotusti yhteisölliseksi muuttamalla. Sen sijaan vahvojen yhteisöjen rakentaminen on edellytys muutosvoiman syyttämiseksi, ja vahvat yhteisöt rakentuvat yksilöiden jaetusta toimijuudesta.

Lähteet:

Goldman, E. (1910). *Minorities versus majorities*.

VAPPUMARSSITOIMIKUNTA 2026

OULUN

1.5. KLO 10:45
OTTO KARHIN PUISTOSTA
MANNERHEIMIN PUISTOON

MARSSI LÄHTEE LIIKKEELLE
OTTO KARHIN
PUISTOSTA KLO 11:30

VAPPUMARSSI

2026

65.01203298066036, 25.474857719002827

65.00948601566115, 25.468243656906925

